

RPO PISZE DO BODNARA WS. PRZEPISÓW O MAŁYM ŚWIADKU KORONNYM

Świadek koronny – niebezpieczne narzędzie w czasach „demokracji walczącej”

Rzecznik praw obywatelskich zwraca uwagę na zagrożenia wypływające z przepisów dotyczących tzw. małego świadka koronnego. To jest narzędzie w rękach prokuratury do walki politycznej – mówią rozmówcy „Codziennej”. W oparciu o zeznania takich osób bodnarowcy oskarżają ks. Olszewskiego, posła Romanowskiego. Podobnie rozpętano aferę z Agencją Rezerw Materiałowych, gdzie kluczowe zeznania złożyła Justyna G. Świadkowie koronni byli już wykorzystywani przez Tuska do walki z przeciwnikami, np. środowiskami kibicowskimi. To właśnie świadek koronny bezpodstawnie obciążał „Starucha”. s.3

codziennie

Gazeta Polska

„WYKOLEJANIE POLSKI
Z TORÓW CYWILIZACJI”

TUSK ZAPOWIADA, ŻE BĘDZIE ŁAMAŁ PRAWO. TO SIĘ NAZYWA DYKTATURA

Premier Donald Tusk otwarcie zapowiedział, że „z pełną świadomością ryzyka” podejmował będzie decyzje niespełniające „kryteriów praworządności”.

– Przypomnijmy, że obowiązują przepisy prawa karnego dotyczące przekroczenia uprawnień – mówi w rozmowie z „GPC” prof. Ryszard Piotrowski, ekspert w zakresie prawa. Z kolei politycy PiS grzmia o pociągnięciu szefa rządu do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu. O analizę poprosiliśmy również politologów, którzy alarmują, że zapowiedzi Donalda Tuska zwiastują zaostrzenie się konfliktu pomiędzy poszczególnymi organami państwa i lider koalicji 13 grudnia sonduje, na ile będzie mógł sobie pozwolić.

A

albicla.com/GPCodzieńnie

X

x.com/GPCodzieńnie

f

facebook.com/GPCodzieńnie

GP

GPCodzieńnie.pl

Czwartek 12/09/2024 CENA 5,00 zł (w tym 8% VAT) #478 (3768) / INDEKS 100625 / WYDANIE 1

Czwartek

s.4-5

foto: Jacek Szydłowski/Forum

POLSKA

Były europoseł PiS zatrzymany

„Dzisiaj ok. godz. 16 na warszawskim lotnisku agencji CBA zatrzymali byłego posła do PE Ryszarda Czarneckiego. (...) Postępowanie prowadzone wspólnie przez Centralne Biuro Antykorupcyjne z wydz. zam. Prokuratury Krajowej w Katowicach dotyczy Collegium Humanum” – poinformował wczoraj Jacek Dobrzyński. s.6

POLSKA

Już w sobotę mówimy „stop” patowładzy

„Sobota, 14 września 2024 r. 13.00, Ministerstwo Sprawiedliwości, AI. Ujazdowskie 11, Warszawa #stopPATOWładzy!! STOP łamaniu prawa i atakowaniu wartości przez rząd! Twoja obecność ma znaczenie! Przyjdź!” – takie informacje wysyłają sobie Polacy, którzy mają dosyć łamania prawa przez obecną władzę. s.6

POLSKA

128 ton ryb zdechło, ale według rządu to nie była katastrofa

128 ton zdechłych ryb zebrano z jeziora Dzierżno Duże. Wczoraj władze Ministerstwa Klimatu i Środowiska przedstawiły to zdarzenie jako przykład swojej skuteczności i określały je mianem kryzysu, a nie katastrofy. Ministerstwo przyznało, że co tydzień zdaje relacje ws. Odry ministerstwu niemieckiemu. s.6

GOSPODARKA

Górnicy na ulicach. Rząd ma „ambitny” plan zniszczenia kopalń

Rusza proces konsultacji projektu planu w dziedzinie energii i klimatu do 2030 r. Resort klimatu przygotował tzw. ambitny scenariusz i chce ściąć wydobycie o dodatkowe 8 mln ton w 2030 r. Związki są zdecydowanie przeciw, zwłaszcza że obecnie już mamy do czynienia z zapaścią sektora węglowego. s.10

Jan Paweł II
(1920–2005), święty Kościoła katolickiego, papież. Fragment przemówienia z polskiego Sejmu z 1999 r.
\\ Historia uczy, że demokracja bez wartości łatwo się przemienia w jawny lub zakamuflowany totalitaryzm. \\

POGODA

Czwartek	12.09	Opady deszczu
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	
06:04	18:59	

Gdańsk	Lublin
18°C	24°C
13°C	18°C
Katowice	Kraków
18°C	22°C
11°C	12°C
Łódź	Poznań
17°C	16°C
11°C	12°C
Warszawa	Wrocław
22°C	12°C
17°C	10°C

Piątek	13.09	Opady deszczu. Na wschodzie Polski bez opadów
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	
06:06	18:57	

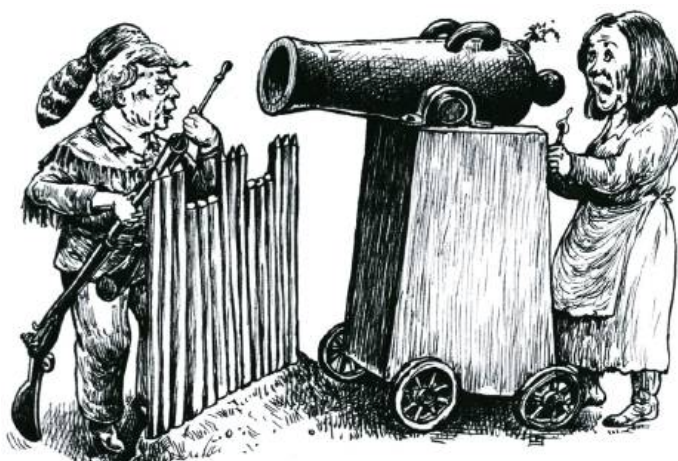
Gdańsk	Lublin
15°C	25°C
17°C	17°C
Katowice	Kraków
11°C	17°C
11°C	11°C
Łódź	Poznań
13°C	11°C
15°C	11°C
Warszawa	Wrocław
23°C	10°C
19°C	10°C

GRZEGORZ WSZOŁEK

Premier Tusk odpiął wrotki

We wtorek po kolejnym spotkaniu z częścią środowiska prawniczego Donald Tusk zapowiedział łamanie prawa w imię „demokracji walczącej”. Dobrze jest analizować politykę i mieć o niej większe niż mgliste pojęcie – wówczas przekonamy się, że te słowa nie wzięły się znikąd. Lider KO czerpie wprost z myśli niemieckiego prawnika Karla Loewensteina, który w 1937 r. – cztery lata po dojściu do władzy Adolfa Hitlera – proponował obronę dotychczasowego ustroju przed widmem nazizmu. Uznawał on za konieczną walkę z organizacjami hitlerowskimi, wykorzystanie służb specjalnych do eliminacji wrogów jedynie słusznego porządku, a także naruszanie praworządności w imię wyższej konieczności. Na gruncie 2024 r. ten zbiór nie oznacza jednak walki z totalitarnym reżimem, a opozycją w ramach demokratycznego państwa. I jest to niezwykle groźne w skutkach.

Rafał Zawistowski

LESZEK GALAROWICZ

Szczęście jest w rodzinie

Rodzina, obok Kościoła katolickiego, jest najbardziej obrzydzaną, znienawidzoną i atakowaną wspólnotą przez środowiska lewicowe i liberalne oraz związane z nimi ideologie – np. genderyzm i LGBT. W ich przekonaniu zniszczenie tych wspólnot jest niezbędnym warunkiem uszczęśliwienia człowieka. Szczęście przychodzi do nas na dwa sposoby. Niekiedy jest nam dane jako dar, uśmiech losu. Częściej jednak zależy od nas samych. Doświadczamy go na wielu drogach: choćby obcując z pięknem przyrody i sztuki, wyznacząc sobie cele i dążąc do ich realizacji, tworząc, poszukując prawdy i ją odkrywając, spotykając się z dobrocią innych osób. Czy istnieje jakaś szczególna, wyróżniona droga przeżywania szczęścia? Studiując „Cztery miłości” Clive’a S. Lewisa, napotkałem na arcyważne zdanie, zawierające myśl na wagę złota: „Nie kwestionuję (...) ani przez chwilę, że w naszym życiu dziewięć dziesiątych najróżnorodniejszego a trwałego i solidnego szczęścia zawdzięczamy przywiązaniu (rozumianemu przede wszystkim jako miłość rodzinna)”. Czy wspomniane środowiska i ich wyznawcy są tego świadomi?

Jacek
LiziniewiczRządowi się
nie chce

Donald Tusk się „pomylił” w sprawie kontrasygnaty i postanowił swój błąd wycofać. Zupełnie się przejęczył – jak ten mąż, co chciał poprosić żonę o sól, a wyszło mu „ty stara ruco, zmarnowałaś mi 30 lat życia”. Nie znamy dalszej historii mężczyzny z kawału. Jeżeli jego żona należała do „silnych razem” albo do polskiej elity prawniczej, to jest szansa, że uznała przejęczenie, żyjąc dalej długo i szczęśliwie. To kolejna kompromitacja na przestrzeni ostatnich tygodni. Wcześniej prokuratura postanowiła podzielić się tajnymi dokumentami ze szpiegiem rosyjskim. Obie sprawy pokazują dwie rzeczy. Po pierwsze – w arcyważnych segmentach panuje bałagan. Po drugie – politykom koalicji nie chce się rządzić. Donald Tusk zajęty joggingiem przecież nie będzie specjalnie siedział nad ważnymi dokumentami. Z podobnego założenia wychodzi pewnie Maciej Berek. Był już ministrem 10 lat temu, więc teraz może odciąć kuponiki na urzędniczej pensji. Politycy rządu osiągnęli swój Mount Everest już 15 października. Gdy wszyscy Polacy liczyli na pracę, oni zaczęli wakać. Nie jest to zaskakujące. Polska traci czas z tymi nieudacznikami. Rok już prawie zleciał. Szybko.

Konrad
WysockiWilno stawia
na obronę

Litwa, która podobnie jak Polska jest jednym z krajów najbardziej narażonych na cały wachlarz rosyjskich prowokacji: od militarnych po cybernetyczne, dezinformacyjne i telekomunikacyjne, sukcesywnie rozszerza swoje zdolności obronne i buduje świadomość społeczną przed możliwymi zagrożeniami ze strony agresywnego sąsiada. Do października ma zostać opracowany ogólnokrajowy plan ewakuacji ludności. Zastąpi on dotychczasowe wytyczne obowiązujące na poziomie samorządów. Tworzony jest we współpracy z innymi krajami w regionie. Tymczasem litewski resort obrony przygotował specjalną broszurę dla obywateli, jak zachować się w czasie kryzysu lub wojny. Zawarto w niej niezbędne informacje na temat bezpieczeństwa, m.in. jakie przedmioty warto gromadzić, jakie zapasy żywności zrobić, co powinno znaleźć się w podręcznej apteczce. Tego typu inicjatywy są potrzebne, ponieważ zdecydowana większość (niektóre sondaże mówią nawet o 70 proc.) społeczeństwa Litwy uważa Rosję za główne zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego. Warto być przygotowanym na każdy scenariusz, zwłaszcza że nic nie wskazuje, na to by Kreml cofnął się w swoich neoimperialnych zapędach choćby na milimetr.

WIZERUNEK KLÓTLIWEGO RZĄDU

CYTAT \ Na zewnątrz ta komunikacja rządu wyglądała w ostatnich miesiącach na bardziej klócenie się czy spieranie się pomiędzy ministrami rządu niż na spójną politykę. Sam z tej komunikacji nie jestem zadowolony. Myślę, że się zmieni – powiedział Jan Grabiec w „Gościu Radia ZET”.

TEMAT DNIA

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl CZWARTEK 12 WRZEŚNIA 2024

3

RPO PISZE DO BODNARA WS. PRZEPISÓW O MAŁYM ŚWIADKU KORONNYM

Świadek koronny – niebezpieczne narzędzie w czasach „demokracji walczącej”

Rzecznik praw obywatelskich zwraca uwagę na zagrożenia wypływające z przepisów dotyczących tzw. małego świadka koronnego. To jest narzędzie w rękach prokuratury do walki politycznej – mówią rozmówcy „Codziennej”. W oparciu o zeznania takich osób bodnarowcy oskarżają ks. Olszewskiego, posła Romanowskiego. Podobnie rozpętano aferę z Agencją Rezerw Materiałowych, gdzie kluczowe zeznania złożyła Justyna G. Świadkowie koronni byli już wykorzystywani przez Tuska do walki z przeciwnikami, np. środowiskami kibicowskimi. To właśnie świadek koronny bezpodstawnie obciążył „Starucha”.

Jarosław Molga

Rzecznik praw obywatelskich w piśmie do Adama Bodnara wskazuje na problemy związane z przepisami regulującymi status tzw. małego świadka koronnego. Chodzi o sytuację, w której zeznanie takiego świadka jest jedynym dowodem obciążającym, co może prowadzić do niesłuszných skazań. RPO zaznacza także, że w świetle obecnie obowiązujących przepisów „jedynie na wniosek prokuratora sąd stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary wobec takiej osoby i może warunkowo zawiesić jej wykonanie. Przenosi to na prokuratora decyzję o możliwości zastosowania przez sąd tej instytucji, co budzi wątpliwości konstytucyjne”. Oznacza to zdaniem rzecznika, że „swoboda sędziowska w obszarze decydowania o wymiarze kary zostaje podporządkowana wnioskom prokuratora, niezależnie, czy zostaną spełnione pozostałe przesłanki materialne i formalnoprawne, niekorzystnie wpływając na zastosowanie omawianej instytucji w ściganiu przestępczości i przełamywaniu solidaryzmu współsprawców”.

Rzecznik podnosi problem oceny wiarygodności zeznań takiego świadka. Przypomina, że „problem wiarygodności zeznań był już wcześniej

Rzecznik praw obywatelskich Marcin Wiącek | fot. Anatol Chomicz/Forum

podnoszony na gruncie instytucji tzw. świadka incognito, gdzie wyrażono pogląd, że zeznania świadka anonimowego jako podstawa skazania osoby muszą być wsparte łańcuchem poszlak wokół tego zeznania, które domykają prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa”. Na takim stanowisku stoi orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. RPO zwraca się więc „do Pana Ministra o analizę ponownych problemów i rozważenie zainicjowania działań legislacyjnych w tym zakresie”.

Rozmówcy „Codziennej”, którzy w praktyce walczą z oskarżeniami prokuratury Bodnara skonstruowanymi właśnie na podstawie zeznań takich osób, wskazują, że w oparciu o narzędzie małego świadka koronnego prowadzone są kolejne śledztwa polityczne. – Tomasz Mraz, który stara się o status małego świadka koronnego, jest praktycznie jedynym dawcą materiału w śledztwach w sprawie ks. Olszewskiego i posła Romanowskiego. Przypominam, że w przeciwieństwie do tzw. dużego świadka

koronnego mały świadek może mówić, co chce, i nie traci statusu. Jest podejrzany, a więc może mówić nieprawdę bez konsekwencji dla siebie. Tak jak Mraz. Dlatego uważam, że w przypadku małego świadka koronnego powinno się przyjąć przepisy, które obarczają go odpowiedzialnością za podawanie nieprawdziwych oskarżeń. Do wysokości kary, jaka grozi temu, którego taki świadek oskarża. Jeśli oskarża np. o udział w zorganizowanej grupie i jeśli to okaże się nieprawdą, powinna mu grozić taka kara, jakby sam w takiej grupie był – mówi mecenas Michał Skwarzyński. Podkreśla, że w swojej karierze adwokackiej spotkał się nieraz z sytuacjami, kiedy policjanci lub prokuratorzy instruowali małych świadków, co mają zeznawać.

Rządy Donalda Tuska mają doświadczenie w wykorzystywaniu tego narzędzia w walce z wrogimi sobie środowiskami. Przed laty to właśnie w oparciu o świadków koronnych walczono z kibicami. Na podstawie takich zeznań do aresztu trafił „Staruch”. – W jego wypadku był to tzw. duży świadek koronny, a i tak okazało się, że oskarżał bezpodstawnie.

„Staruch” powiedział mi, że instytucja świadka koronnego to najlepszy sposób na biznes: założyć grupę przestępczą, zarobić i wszystkich wsypać – mówi mecenas Krzysztof Wąsowski, który bronił „Starucha”. Wąsowski podkreśla, że jest przeciwny w ogóle instytucji świadka koronnego, ponieważ to sąd powinien mieć prawo do łagodzenia kary i w trakcie procesu, a nie śledztwa.

Dramatem jest, gdy ta instytucja jest w rękach prokuratury i jest wykorzystywana do walki politycznej. Takie zeznania są podstawą nie tylko sprawy Olszewskiego czy Romanowskiego. Justyna G. też będzie musiała starać się o taki status, a to jej zeznania stanowią podstawę śledztwa w sprawie Michała Kuczmierowskiego i Pawła Szopy – mówi Wąsowski.

Zjawisko pozyskiwania przez obecną władzę małych świadków będzie się nasilać. Wystarczy przypomnieć, że Roman Giertych na początku miał jedynie Tomasza Mraz, a w ciągu kilku miesięcy przedstawiał kolejnych „sygnalistów” i rekomendował donoszenie na polityków PiS w zamian za ochronę przed karą.

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

Jedno słowo to tylko 4 zł, a zasięg ogólnopolski!

Publikacja ogłoszeń drobnych w „Gazecie Polskiej Codziennie” jest prosta i tania. Wystarczy wysłać treść ogłoszenia i proponowane terminy emisji na maila:

reklama@gpcodziennie.pl

a skontaktujemy się z Państwem w ciągu godziny i ustalimy szczegóły.

Proponujemy efektywny sposób na ogłaszanie się w ogólnopolskim wydaniu naszego dziennika za jedyne 4 zł netto od słowa.

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

7

OBRONA NARODOWA

8-9

ŚWIAT

10-11

GOSPODARKA

12-13

PUBLICYSTYKA

14

KULTURA

15

PROGRAM TV

16

SPORT

BADANIE \ Według sondażu Instytutu Badań Pollster zrealizowanego dla „Super Expressu”, gdyby wybory parlamentarne odbyły się w najbliższą niedzielę, najlepszy wynik uzyskalaby Koalicja Obywatelska – 32,24 proc. głosów. Kolejne miejsca zajęłyby: PiS z 31,64 proc. i Konfederacja z 12,61 proc. głosów.

| fot. Jacek Szydłowski/Forum

SKANDAL \ „Wykolejanie Polski z torów cywilizacji”

Tusk zapowiada, że będzie łamał prawo. To się nazywa dyktatura

Premier Donald Tusk otwarcie zapowiedział, że „z pełną świadomością ryzyka” podejmował będzie decyzje niespełniające „kryteriów praworządności”. – Przypomnijmy, że obowiązują przepisy prawa karnego dotyczące przekroczenia uprawnień – mówi w rozmowie z „GPC” prof. Ryszard Piotrowski, ekspert w zakresie prawa. Z kolei politycy PiS grzmia o pociągnięciu szefa rządu do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu. O analizę poprosiliśmy również politologów, którzy alarmują, że zapowiedzi Donalda Tuska zwiastują zaostrzenie się konfliktu pomiędzy poszczególnymi organami państwa i lider koalicji 13 grudnia sonduje, na ile będzie mógł sobie pozwolić.

Jan Przemyński

58 dni – tyle minęło od momentu zaprzysiężenia rządu premier Beaty Szydło w 2015 r. do decyzji Komisji Europejskiej o uruchomieniu wobec Polski tzw. procedury ochrony praworządności (13 stycznia 2016 r.). W kolejnych miesiącach i latach obóz Zjednoczonej Prawicy był torpedowany przez unijne instytucje i zagranicznych europosłów oskarżeniami o różnego rodzaju nadużycia prawne. Blokowano reformy

w naszym kraju, bezprawnie wstrzymywano należne nam fundusze.

Jutro natomiast minie dokładnie dziewięć miesięcy od zaprzysiężenia rządu Donalda Tuska i w tym czasie ekipa władzy pozwoliła sobie m.in. na siłowe przejęcie prokuratury, czystkę w sądach, upolitycznienie wymiaru sprawiedliwości, zamach na media publiczne, pozbawianie wolności więźniów politycznych, a nawet cenzurowanie mediów. Mimo to żadna z instytucji, które przez wiele lat marciły się o praworządność

w naszym kraju, nie zamierza reagować. Z kolei poczucie bezkarności w obozie władzy doprowadziło do sytuacji, w której premier polskiego rządu otwarcie zapowiedział dalsze łamanie prawa.

Zapowiedź dyktatury

We wtorek zorganizowana została konferencja „Drogi wyjścia z kryzysu konstytucyjnego”, w której udział wzięli m.in. premier Donald Tusk, marszałek Sejmu Szymon Hołownia oraz marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska. Szef rządu, za-

bierając głos, stwierdził, że władza wykonawcza musi „odnaleźć w sobie siłę i determinację, (...) żeby podejmować ryzyka i podejmować decyzje, które będą czasami także przez państwa kwestionowane”. – Ja, tak czy inaczej, dalej będę takie decyzje podejmował z pełną świadomością ryzyka, że nie wszystkie będą odpowiadały kryteriom pełnej praworządności z punktu widzenia na przykład purystów, w dobrym tego słowa znaczeniu – powiedział Tusk. Dalej zaatakował Zjednoczoną Prawicę, która według

niego zdewastowała wymiar sprawiedliwości. Natomiast po tej części, zwracając się do ekspertów obecnych na sali, przekazał, że „pewnie jeszcze nieraz popełnimy błędy albo popełnimy czyny, które według niektórych autorytetów prawnych będą niezgodne albo nie końca zgodne z zapisami prawa”.

– Nic nas nie zwalnia z obowiązku działania każdego dnia. Ja każdego dnia muszę podejmować decyzje, które można bardzo łatwo krytykować i podważać od strony prawnej. Ale bez tych decyzji nie byłoby

fot. AdobeStock/d

50 TYS. WPŁAT NA PIS

POLITYKA \ Do tej pory udało nam się zebrać 6 mln 200 tys. zł. Wpłat dokonało blisko 50 tys. osób. To więcej niż członków PiS – powiedział portalowi wPolityce.pl Henryk Kowalczyk, skarbnik PiS.

fot. Wikipedia/d

sensu, żebym podjął się odpowiedzialności prowadzenia prac rządu – mówił lider koalicji 13 grudnia. Warto od razu podkreślić, że wśród osób zaproszonych na ten wykład byli m.in. minister sprawiedliwości Adam Bodnar, rzecznik praw obywatelskich Marcin Wiącek, były RPO i były prezes TK prof. Andrzej Zoll, były prezes TK prof. Marek Safjan, były prezes TK Jerzy Stępień i prof. Ewa Łętowska, pierwsza osoba pełniąca funkcję RPO w Polsce.

Jednak Donald Tusk nie zakończył na deklaracjach dotyczących marginalizowania opinii prawników. – Jeśli chcemy przywrócić ład konstytucyjny oraz fundamenty liberalnej demokracji, musimy działać w kategoriach demokracji walczącej. Oznacza to, że prawdopodobnie nieraz popełnimy błędy lub podejmiemy działania, które według niektórych autoritetów prawnych mogą być nie do końca zgodne z literą prawa, ale nic nie zwalnia nas z obowiązku działania – przekazał szef koalicji 13 grudnia, a jego słowa cytowała na portalu X Kancelaria Premiera.

„Prawo jest granicą władzy”

Słowa Donalda Tuska wywołały lawinę komentarzy, w których ludzie alarmowali, że premier wraz ze swoją ekipą chce się postawić ponad obowiązującymi przepisami. „Codzienna” natomiast zwróciła się do prof. Ryszarda Piotrowskiego, którego poprosiliśmy o komentarz do zapowiedzi szefa rządu. – Premier nie może deklorować, że będzie łamał obowiązujące przepisy. Prawo jest granicą władzy. Dotyczy to również takiego organu jak prezes Rady Ministrów. Premier może dużo, ale nie może wszystkiego, to nie jest władza absolutna. Konstytucja i inne akty prawa jasno wyznaczają obszar jego kompetencji. Przypomnijmy, że obowiązują przepisy prawa karnego dotyczące przekroczenia uprawnień czy niedopełnienia obowiązków. Tego nie da się uchylić żadną wypowiedzią czy wpisem w mediach społecznościowych – powiedział nam prof. Piotrowski. – Oczywiście można uchwalić ustawę, która będzie stanowiła, że naruszenia prawa dokonane przez władzę wykonawczą nie podlegają ocenie z punktu widzenia prawa karnego. Natomiast to byłoby niezgodne z konstytucją – dodał.

Prof. Piotrowskiego zapytaliśmy również o odpowiedzialność dla organu pań-

stwa za świadome łamanie prawa. – Za świadome łamanie prawa w takim przypadku istnieje przede wszystkim odpowiedzialność konstytucyjna i karna. Tak jak wcześniej powiedziałem, każdy organ jest zobowiązany do przestrzegania przepisów. Ponadto istnieje też odpowiedzialność polityczna przed Sejmem i wyborcami oraz szczególny rodzaj odpowiedzialności przed własnym sumieniem. Władza przemija, sumienie zostaje – ocenił ekspert.

Wicepremier Gawkowski dla „GPC”

Co ciekawe, słowa krytyki wobec zapowiedzi Donalda Tuska popłynęły także z wewnątrz koalicji 13 grudnia. Europoseł Lewicy Marek Balt powiedział na antenie Telewizji Republika, że „państwo, w którym prawo stanowi ten, który ma władzę, a nie Sejm RP, nie jest państwem demokratycznym”. – Gdy zmieni się władza, przyjdą następni i będą powoływali się na działania swoich poprzedników. Ja jednak wolałbym, żeby służby państwa i sądy broniły obywateli i praw obywateli, a nie żeby obywatele wykonywali polecenia władzy, które nie są zgodne z obowiązującym prawem – stwierdził polityk Lewicy pytany o słowa Tuska.

„Codzienna” postanowiła sprawdzić, czy więcej przedstawicieli koalicji 13 grudnia podziela zdanie eurodeputowanego Lewicy. W tym celu skontaktowaliśmy się z wicepremierem i ministrem cyfryzacji Krzysztofem Gawkovskim, którego zapytaliśmy, czy deklaracje szefa rządu nie naruszają norm praworządności. – Naprawa wymiaru sprawiedliwości dla koalicji 15 października jest kluczowym zadaniem. Zawsze będziemy realizowali wszystko zgodnie z konstytucją i zgodnie z wymogami praworządności. Traktuję słowa premiera Tuska jako kierunkowe właśnie w takim wymiarze, że najważniejsze jest, żeby konstytucja w Polsce obowiązywała i żeby prawo w Polsce miało swoje znaczenie, a nie było traktowane przedmiotowo, jak to robili poprzednicy – powiedział nam wicepremier polskiego rządu. Powtórzyliśmy zatem pytanie, czy słowa premiera nie były wprost deklaracją łamania prawa przez obóz rządzący. – Ja rozumiem słowa premiera Tuska jako takie, które mają za zadanie wzmocnić wymiar praworządności w Polsce i doprowadzić do tego, aby konstytucja

i polskie prawo były szanowane – odpowiedział nam wicepremier Krzysztof Gawkowski z Lewicy.

„Codzienna” próbowała skontaktować się także z przedstawicielami PSL w rządzie, jednak mimo wielu prób nasze telefony pozostały bez odpowiedzi.

Trybunał Stanu po zmianie władzy

Za to udało nam się porozmawiać z posłem Zbigniewem Boguckim z PiS, prawnikiem i członkiem sejmowej komisji sprawiedliwości i praw człowieka, który zapowiedział, że jego ugrupowanie będzie reagowało na każde łamanie prawa ze strony rządzących. – Donald Tusk swoim oświadczeniem potwierdził to, co robi od 13 grudnia 2023 r. Kiedy jest mu to potrzebne, to łamie prawo, nie zważając nawet na opinię jego środowiska prawniczego. To jest nie tylko ciekawe, jak ci ludzie zostali przez niego wykorzystani do określonych interesów, a teraz nierzadko są ostentacyjnie ignorowani przez swoich idoli politycznych. To przypomina trochę sytuację z rewolucji francuskiej. Wówczas popularne było hasło „nie ma wolności dla wrogów wolności”. Dziś, parafrazując to, możemy powiedzieć, że nie ma demokracji dla wrogów demokracji Tuska. Wszyscy, którzy nie rozumieją demokracji, tak jak ją rozumie lider koalicji 13 grudnia, i nie zgadzają się z tym modelem państwa, stają się celem ataku – mówi nam poseł Bogucki. Naszego rozmówcę spytaliśmy o możliwość postawienia premiera Tuska przed Trybunałem Stanu. – Wiemy, jak skonstruowana jest procedura pociągnięcia do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu i w tej kadencji raczej nie będzie to możliwe, natomiast nie mam wątpliwości, że Donald Tusk poniesie konsekwencje swoich czynów. Jeśli demokratyczne wybory pozwolą na zmianę władzy, to ten człowiek stanie przed Trybunałem Stanu. Zresztą nie tylko on. Proszę zauważyć, że dotychczas pan premier miał swojego rodzaju psy gończe, które za niego załatwiały niewygodne sprawy, jak na przykład siłowe przejęcie mediów publicznych czy prokuratury. Teraz natomiast szef koalicji 13 grudnia już nie zasłania się swoimi ministrami, tylko wprost przyznaje, że to on stoi za sterami wszystkich tych operacji. Sądzę, że to będzie ważny wątek w procesie rozliczeń tej władzy

WÓJTOWIE MOGĄ SPAĆ SPOKOJNIE

POLITYKA \ PSL zamierza dążyć do zniesienia zasady dwukadencyjności. Takie zmiany w prawie przyjął rząd PiS. Pierwsi burmistrzowie, prezydenci i wójtowie mieli mieć zablokowany start w przyszłej kadencji.

– powiedział nam poseł Zbigniew Bogucki.

„Doktryna Tuska”

Nasza redakcja rozmawiała również z dr. Andrzejem Anuszem, politologiem z Instytutu Piłsudskiego w Warszawie, którego poprosiliśmy o polityczną analizę całej sytuacji. – W mojej opinii to wystąpienie możemy nazwać ogłoszeniem doktryny Tuska. Mam wrażenie, że nie do końca społeczeństwo

// – To stwierdzenie premiera Tuska jest wstrząsające, gdyż sugeruje, że idąc do wyborów parlamentarnych, a następnie stając na czele rządu, pan premier miał świadomość, że łamanie zasad, prawa, konstytucji w pewnych przypadkach będzie niezbędne, aby on mógł wykonać funkcję, którą wziął na swoje barki – powiedział nam prof. Reginia-Zacharski. //

zdaje sobie sprawę, z jak niebezpieczną sytuacją mamy do czynienia. Premier państwa, które jest członkiem Unii Europejskiej, był szef Rady Europejskiej wprost powiedział, że w imię swoich racji i wizji politycznej będzie łamał prawo. Jego wola polityczna ma być ponad konstytucją i obowiązującymi przepisami. To jest bardzo poważna sprawa – powiedział nam dr Anusz. – Ta wypowiedź może dopie-

ro ruszyć cały ciąg zdarzeń, które będą łamały prawo dużo dalej aniżeli w sprawie słynnej kontrasygnaty – dodał. Politologa dopytaliśmy, czy cała sytuacja może wpłynąć na relacje pomiędzy koalicjantami w obozie rządzącym. – Wydaje mi się, że dochodzimy do pewnego przesilenia politycznego. Donald Tusk chce przyspieszyć. Ta deklaracja o niestosowaniu prawa była też sprawdzianem, jak zareaguje społeczeństwo. Premier sondażował, jakie oburzenie wywołają jego słowa. W zależności od skali reakcji on będzie wiedział, na ile może sobie pozwolić. Jednocześnie zapewne przygotowywane są działania wobec Trybunału Konstytucyjnego czy Sądu Najwyższego. Ale to nie tylko z tymi instytucjami, prezydentem RP i opozycją Tusk pójdzie na zwarecie. Również w koalicji może dojść do przetasowania. Lider zarządzi, że kto chce z nim zostać, to ma się podporządkować i brać udział w dojeżdżaniu opozycji, a kto przeciw, to idzie na drugą stronę – ocenia dr Andrzej Anusz.

Wykolejanie Polski z torów cywilizacji

Swoją opinią na temat całej sytuacji podzielił się z nami też prof. Jacek Reginia-Zacharski, politolog z Uniwersytetu Łódzkiego. – To stwierdzenie premiera Tuska jest wstrząsające, gdyż sugeruje, że idąc do wyborów parlamentarnych, a następnie stając na czele rządu, pan premier miał świadomość, że łamanie zasad, prawa, konstytucji w pewnych przypadkach będzie niezbędne, aby on mógł wykonać funkcję, którą wziął na swoje barki. Cały proces został zrealizowany z zamiarem późniejszego ignorowania obowiązujących przepisów. Mówienie, że sytuacja jest niepokojąca w tym wypadku, to eufemizm – powiedział nam prof. Reginia-Zacharski. – Jeżeli prawo jest łamane w sposób celowy, to rodzi się pytanie, w której cywilizacji jeszcze funkcjonujemy. To jest abstrahowanie od fundamentów wartości, na których budowana była wspólnota. Można wysnuć wniosek, że mamy do czynienia z celowym przenoszeniem państwa polskiego w zupełnie inne cywilizacje polityczno-prawne. Jeżeli takie zabiegi będą kontynuowane, to równocześnie oddali się perspektywa pociągnięcia do odpowiedzialności ludzi stojących za tymi scenariuszami – ocenił ekspert.

fot. Tomasz Kubiak/Forum

SKANDAL \ Ministerstwo Środowiska bardzo z siebie zadowolone

128 ton ryb zdechło, ale według rządu to nie była katastrofa

128 ton zdechłych ryb zebrano z tafli jeziora Dzierżno Duże. Wczoraj władze Ministerstwa Klimatu i Środowiska przedstawiły to zdarzenie jako przykład swojej skuteczności, a zdarzenie określano mianem kryzysu, a nie katastrofy. Ministerstwo przyznało wczoraj, że co tydzień zdaje relacje w sprawie Odry ministerstwu niemieckiemu.

Jacek Liziniewicz

Katastrofa ekologiczna na jeziorze Dzierżno Duże była drugą co do wielkości w historii Polski. Z jeziora o powierzchni 500 ha służby i wolontariusze wyciągnęli ponad 128 ton zdechłych ryb. Katastrofa była wstrząsem dla lokalnych wędkarzy. Jezioro Dzierżno Duże było bowiem jednym z największych w Polsce, na którym obowiązywała strefa „no kill”, czyli ryb złowionych nie zabijano, ale uwalniano je z powrotem do środowiska. Część wędkarzy za skalę katastrofy obwinia polski rząd, który zablokował przepływy wody. Wczoraj poniekąd potwierdziła to Urszula Zielińska, wiceminister klimatu i środowiska. Wczoraj polityk chwaliła się, że udało się powstrzymać algę na terenie jeziora Dzierżno dzięki eksperymentowi z perhydrolem. Środek ten wpompowany do wody zmniejszył zakwit złotej algi. Eksperyment wiceminister przedstawiła jako efekt pracy koalicji 13 grudnia i dopiero pod koniec dwugodzinnego posiedzenia komisji przyznała, że był on przeprowadzany przez naukowców jeszcze w 2023 r. Przez całą swoją

długą wypowiedź w zasadzie przypisywała sobie doświadczenia z zespołów i działań wprowadzonych w ubiegłym roku przez PiS.

Co ciekawe, Urszula Zielińska nie doprowadziła do zamknięcia kopalń i zakazania im zrzutów słonej wody do Odry. Takie rozwiązanie politycy Koalicji Obywatelskiej postulowali, gdy byli w opozycji. Tym razem jednak okazało się, że rząd nie ma możliwości cofnięcia pozwoleń wodnoprawnych firmom. Na to zareagowała Małgorzata Golińska. – Mówiła pani, że nie możecie cofnąć wydanych już pozwoleń. Wczoraj pan Donald Tusk zaprezentował, że wszystko można cofnąć. Wystarczy tylko wpis na Twitterze i wola polityczna. Pytanie, dlaczego nie chcecie skorzystać z tej ścieżki – stwierdziła polityk. Na to pytanie jednak minister nie odpowiadała. Jak się okazuje, zmniejszenia zrzutów możemy się spodziewać w perspektywie siedmiu lat.

Dzisiaj polskie ministerstwo szczegółowo raportuje swoje działania Niemcom. – Strona niemiecka na początku roku poinformowała nas, że do tej pory radziła sobie, biorąc informacje ze stron minister-

stwa i tłumacząc je w Google, bo nie mieli informacji od nas, od polskiego rządu. My natychmiast to zmieniliśmy i od początku roku przekazujemy regularne cotygodniowe informacje, które omawiamy na naszym zespole międzyresortowym. Wysyłamy je do partnerów. Do tego stworzyliśmy grupę roboczą. Ona odbyła trzy spotkania i czwarte ma się odbyć w piątek – mówiła Urszula Zielińska, wiceminister klimatu i środowiska.

Od lat w sprawie Odry współpraca była zamrożona. Wszystko dlatego, że program PiS i niemieckiej partii Zieloni był po prostu spreczny. Rząd Mateusza Morawieckiego chciał rozwijać możliwości transportowe i remontować istniejącą infrastrukturę. Niemcy Odrę chcą koniecznie renaturyzować. Ostatecznie dzisiaj rząd Donalda Tuska realizuje program Zielonych, likwidując inwestycję w rękę i tworząc park narodowy. Wczoraj podczas posiedzenia komisji nie zabrakło kuriozalnych wypowiedzi. Posłanka Izabela Bodnar stwierdziła, że w 2022 r. w Odrze umarło „pół życia”. Przypomnijmy, ówczesna katastrofa doprowadziła do śnięcia na polskim odcinku Odry 250 ton ryb. W tym roku służby wyłowiły 128 ton.

Były europoseł PiS zatrzymany

POLITYKA \ „Dzisiaj ok. godz. 16 na warszawskim lotnisku agenci CBA zatrzymali byłego posła do PE Ryszarda Czarneckiego. W tym samym czasie w Warszawie została zatrzymana jego żona Emilia H. Postępowanie prowadzone wspólnie przez Centralne Biuro Antykorupcyjne z wyd. zam. Prokuratury Krajowej w Katowicach dotyczy Collegium Humanum” – poinformował wczoraj Jacek Dobrzyński, rzecznik prasowy ministra spraw wewnętrznych i administracji.

Afera Collegium Humanum wybuchła w marcu 2023 r. wraz z zatrzymaniem przez CBA dwóch osób w związku z podejrzeniem przyjęcia korzyści majątkowych i osobistych. Chodziło o handel dyplomami przez tę niepubliczną uczelnię wyższą.

Uczelnia powstała w 2018 r. w Warszawie. Według doniesień medialnych miała w ofercie błyskawiczne kursy, dzięki którym można było zdobyć dyplom MBA. Takie dyplomy pozwalają m.in. na ubieganie się o posady w radach nadzorczych spółek skarbu państwa. Wiarygodność dokumentów wydawa-

nych przez Collegium Humanum miały zapewniać m.in. zagraniczne uczelnie, jednak okazało się, że nie miały one uprawnień do prowadzenia studiów MBA. Sam Ryszard Czarnecki nie ukrywał swoich związków z uczelnią. Polityk PiS chwalił się w mediach społeczeństwu swoimi wizytami na uroczystościach uczelni. W 2019 r. wygłosił wykład inauguracyjny na uczelni, a w 2020 r. przemawiał do absolwentów. Na razie nie wiadomo, czego mogą dotyczyć ewentualne zarzuty wobec polityka.

.....
(jal)

Już w sobotę mówimy „stop” patowładzy

MANIFESTACJA \ „Sobota, 14 września 2024 r. 13.00, Ministerstwo Sprawiedliwości, Al. Ujazdowskie 11, Warszawa #stopPATOWładzy!! STOP łamaniu prawa i atakowaniu wartości przez rząd! Twoja obecność ma znaczenie! Przyjdź!” – takie informacje wysyłają sobie Polacy, którzy mają dosyć łamania prawa przez obecną władzę.

Trwa mobilizacja na sobotnią manifestację przed Ministerstwem Sprawiedliwości. Już dzisiaj organizatorzy spodziewają się tysięcy osób. – Rząd od początku kadencji ignoruje potrzeby obywateli, atakuje wartości ważne dla Polek i Polaków, związa wielkie inwestycje, łamie prawo. Dlatego mówimy „stop” patowładzy i zapraszamy na protest, aby wspólnie wyrazić swój sprzeciw wobec bezprawnych działań obecnej władzy – stwierdził Mariusz Kamiński z Prawa i Sprawiedliwości.

Wczoraj partia zaprezentowała spot, w którym przedstawiła zajścia z 10 września przed pomnikiem upamiętniającym ofiary katastrofy smoleńskiej. Widzimy na nim osoby z bojówki pod przewodnictwem Arkadiusza Szczurka, które wykonu-

ją wulgarne gesty i lżą polityków Prawa i Sprawiedliwości. Zdaniem Anny Kwiecień Polacy już w sobotę mogą pokazać, że sprzeciwiają się tej „hordzie barbarzyńców”. – Spodziewam się dużej mobilizacji polskich patriotów, którzy nie godzą się na łamanie standardów państwa prawa przez Donalda Tuska i nie zgadzają się na zwijanie Polski. Mam wrażenie, że dzisiaj rząd realizuje wizję niemiecką, w ramach której nad Wisłą ma być bieda, a naród ma być dostarczycielem taniej siły roboczej dla Niemiec. Nasz kraj ma być sprowadzony do wysypiska śmieci i rynku zbytu dla produkowanych na Zachodzie towarów – mówi nam Anna Kwiecień z PiS.

.....
(jal)

PATRIOTY NIE TYLKO OD NIEMCÓW

OBRONA POWIETRZNA \ Wśród państw, które dostarczyły Ukrainie systemy obrony powietrznej Patriot, poza Niemcami znalazły się Stany Zjednoczone i Królestwo Niderlandów. W tym miesiącu rząd w Bukareszcie zatwierdził projekt ustawy zakładający przekazanie systemu obrony powietrznej Patriot Ukrainie.

OBRONA NARODOWA

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl CZWARTEK 12 WRZEŚNIA 2024

7

RAPORT \ Puste magazyny wojskowe Bundeswehry

Niemcy zbroją się w ślimaczym tempie

Według raportu przygotowanego przez think tank Kiel Institute for the World Economy (IfW) przy obecnym tempie zbrojeń Niemieckie Siły Zbrojne (Bundeswehra) potrzebowałyby nawet 100 lat, aby wrócić do zdolności wojskowych, jakimi dysponowały w roku 2004. – Sytuacja niewystarczających zakupów zbrojeniowych może i musi zostać naprawiona. Niepowodzenie w odstraszaniu oznaczałoby większe prawdopodobieństwo kosztownej wojny – ostrzegają autorzy raportu.

Paweł Kryszczak

Jak możemy przeczytać w raporcie „Fit for war in decades: Europe's and Germany's slow rearmament vis-a-vis Russia” przygotowanym przez Kiel Institute for the World Economy (IfW) w Kilonii, Niemieckie Siły Zbrojne mają poważne problemy z uzupełnianiem zapasów sprzętu wojskowego, które wysyłane są na Ukrainę. Kwestia ta dotyczy m.in. systemów obrony powietrznej takich jak Patriot oraz IRIS-T oraz armatohaubic samobieżnych PzH 2000. Warto zauważyć, że w ramach obecnych zobowiązań Berlin dostarczył oraz ma przekazać Ukrainie sprzęt wojskowy o wartości 28 mld euro. Część z tego uzbrojenia, jak się później okazało, była w bardzo złym stanie technicznym i nie nadawała się do prowadzenia działań wojennych. Kolejnym proble-

fot. x.com/d

mem był chroniczny brak części zamiennych do używanych systemów uzbrojenia, szczególnie w przypadku PzH 2000. – To świetny system, ale jego zużycie jest bardzo duże. Zgłosiliśmy potrzebę wymiany luf, ale proces ten przebiega powoli ze względu na ograniczoną dostępność – oznajmił jeden z ukraińskich dowódców w rozmowie z dziennikiem

„Bild”. – To absurd, że więcej systemów uzbrojenia jest niesprawnych z powodu braku części zamiennych niż z powodu ostrzału wroga – stwierdził z kolei Markus Faber, przewodniczący Komisji Obrony Bundestagu.

Berlin zdecydował się niedawno pójść o krok dalej w kwestii dozbrajania Ukrainy. Kilka tygodni temu nie-

miecki dziennik „Frankfurter Allgemeine Zeitung” informował, że rząd w Berlinie ma zamiar wstrzymać pomoc wojskową dla Ukrainy o wartości kilku miliardów. Ukraina może liczyć jedynie na wcześniej zatwierdzonej pomocy wojskowej przez rząd w Berlinie. Oficjalnym powodem tej decyzji mają być kwestie oszczędnościowe.

Puste magazyny Bundeswehry powinny zostać szybko uzupełnione, jak się jednak okazuje, obecny pułap wydatków nie jest wystarczający, aby zrealizować to wyzwanie. Dopiero w tym roku Niemcy miały przekroczyć pułap 2 proc. PKB na obronność (około 52 mld euro). Jak wskazują eksperci z IfW, Bundeswehra jest na dobrej drodze, aby w ciągu 15 lat przywrócić zdolności z 2004 r. w zakresie samolotów bojowych, w ciągu 40 lat w zakresie czołgów i w ciągu 100 lat w zakresie haubic oraz samobieżnych.

Według danych instytutu kilonńskiego w 2004 r. Niemcy posiadały 423 samoloty bojowe w porównaniu z 226 w 2021 r.; 2398 czołgów bojowych w 2004 r. w porównaniu z 339 w 2021 r.; oraz 978 haubic w 2004 r. w porównaniu ze 121 w 2021 r. Od początku pełnoskalowej wojny na Ukrainie rząd niemiecki zamawiał średnio rocznie 14 samolotów bojowych, 49,2 czołgów i 8,8 haubic. Poza dużym wzrostem samych wydatków na obronność konieczne byłoby usprawnienie procedur zawierania kontraktów na uzbrojenie dla Niemieckich Sił Zbrojnych, a także zwiększenie zdolności produkcyjnych przemysłu zbrojeniowego.

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

Odkryj siłę przetrwania, historię Polski i podróż przez dzieje!

sklep.gazetapolska.pl

HISTORIA I TERAŹNIEJSZOŚĆ

PROF. WOJCIECH ROSZKOWSKI

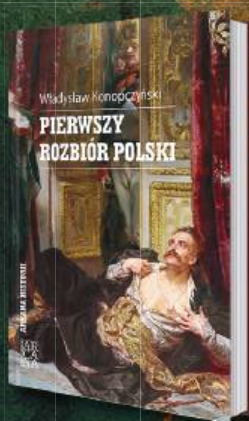
Format: 165x235 mm

Liczba stron: tom 1 – 514, tom 2 – 344

Oprawa: miękka

Znikające z listy lektur, mimo że wciąż aktualne. Przedstawiamy dwa tomy, które rzucają nowe światło na najnowszą historię Polski i świata. Profesor Wojciech Roszkowski opisuje wydarzenia, które ukształtowały rzeczywistość od 1945 roku aż po rok 2015. Te podręczniki nie tylko uczą, ale także skłaniają do refleksji nad teraźniejszością. Mimo że mają zniknąć z lektur szkolnych, pozostają cennym źródłem wiedzy dla każdego, kto chce zrozumieć współczesny świat. Ostatnie sztuki w sprzedaży!

**HISTORIA
W NAJLEPSZYM
WYDANIU!**

PIERWSZY ROZBIÓR POLSKI

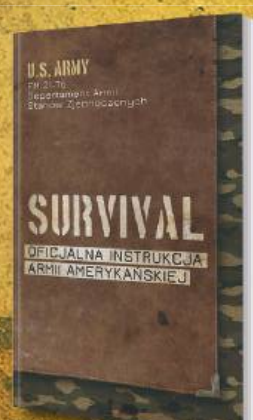
WŁADYSŁAW KONOPCZYŃSKI

Format: 150x210 mm

Liczba stron: 372

Oprawa: twarda

Poznaj dzieje, które ukształtowały Rzeczpospolitą. Władysław Konopczyński w swojej książce „Pierwszy rozbiór Polski” zabiera nas w podróż do XVIII wieku, kiedy to rozgrywał się narodowy dramat. Dzięki klarownemu stylowi i precyzyjnej analizie ta książka jest nie tylko wyjątkowym studium historycznym, ale także fascynującą lekturą, którą czyta się jednym tchem.

**SURVIVAL. OFICJALNA
INSTRUKCJA ARMII
AMERYKAŃSKIEJ**

Format: 124x194 mm

Liczba stron: 464

Oprawa: broszurowa

Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp. z o.o.,
ul. Filtrowa 63/43, 02-056 Warszawa

Konto 61 1240 6003 1111 0010 7516 5807
sklep@gazetapolska.pl / tel. 722 111 655

sklep.gazetapolska.pl
Sklep Niepodległego Polaka

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

fot. niezalezna.pl/d

PRZEŁOM W SPRAWIE ZABÓJSTWA POLAKA. PROCES W TYM ROKU

SZWECJA \ Prokuratura poinformowała, że znaleziono broń, z której w kwietniu w Sztokholmie 18-latek zastrzelił 39-letniego Polaka. Mężczyzna został zamordowany na oczach nastoletniego syna w przejściu pod wiaduktem w dzielnicy Skärholmen, gdy zwrócił uwagę grupie młodzieży.

UKRAINA \ Armia Putina znów dozbrowiona przez Iran

Rosyjski agresor naciera coraz mocniej

Wczoraj do Kijowa przybyli szefowie amerykańskiej i brytyjskiej dyplomacji. Wizyta Antony'ego Blinkena oraz Davida Lammy'ego odbywa się w momencie niepokojących informacji dotyczących realizowanych przez Iran dostaw rakiet balistycznych krótkiego zasięgu do Rosji oraz kolejnych sukcesów rosyjskiego agresora w walkach na kierunku pokrowskim. Dziś szef amerykańskiej dyplomacji spotka się w Warszawie z prezydentem RP Andrzejem Dudą.

Paweł Kryszczak

Iran rozpoczął dostawy do Rosji pocisków balistycznych krótkiego zasięgu, które najprawdopodobniej zostaną użyte do uderzeń na Ukrainę. Według ekspertów sprawa dotyczy pocisków Fath-360 o zasięgu od 30 do 120 km.

W reakcji na zacieśnienie zbrojeniowego sojuszu obu reżimów USA, Wielka Brytania i inne europejskie kraje zamierzają nałożyć nowe sankcje na irańskie państwowe linie lotnicze. Poinformowali o tym szef amerykańskiej dyplomacji Antony Blinken i jego brytyjski odpowiednik David Lammy na wspólnej konferencji prasowej.

Amerykański sekretarz stanu zauważył, że „to zagrożenie dla całej Europy” potwierdzające, że „destabilizujący wpływ Iranu sięga daleko poza Bliski Wschód”. W przeszłości Teheran do-

Agresor intensyfikuje ataki z użyciem dronów i rakiet na ukraińską infrastrukturę cywilną | fot. AA/ABACA/Abaca Press/Forum

starczył stronie rosyjskiej tysiące dronów kamikadze Shahed 136/131. Od pewnego czasu w Rosji zaczęła działać fabryka, w której produkowana jest ta broń, używana do ataków na ukraińskie miasta.

Antony Blinken oraz David Lammy udali się wczoraj do Kijowa. Jednym z tematów rozmów miała być kwestia zielonego światła dla Ukrainy na wystrzeliwanie pocisków takich jak ATACMS w głąb terytorium Rosji. Do

takiego scenariusza Blinken przekonywał już kilka dni temu w rozmowie z brytyjską stacją Sky News.

Wizyta szefów dyplomacji USA oraz Wielkiej Brytanii odbywa się w kontekście coraz trudniejszej sytuacji

strony ukraińskiej na froncie oraz intensywnych rosyjskich ataków dronowo-rakietowych na ukraińskie aglomeracje miejskie. Tylko w ostatnich kilkudziesięciu godzinach siły rosyjskie atakowały infrastrukturę energetyczną w obwodach: donieckim, połtawskim, sumskim i charkowskim. Z kolei na froncie Rosjanie, mimo potężnych strat, prowadzą natarcie w kierunku pokrowskim, zajmując kolejne obszary. Oddziały agresora przejęły ponadto inicjatywę w częściowo opanowanym przez Ukraińców rosyjskim obwodzie kurskim.

Jeszcze w tym miesiącu prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski uda się z wizytą do Stanów Zjednoczonych, gdzie ma przedstawić plan zakończenia wojny z Rosją. Zapoznają się z nim zarówno prezydent Joe Biden, jak i kandydaci w listopadowych wyborach na ten urząd: Kamala Harris i Donald Trump.

Rosjanie z nakazem opuszczenia Łotwy

KRAJE BAŁTYCKIE \ Do skrzynek pocztowych zamieszkałych na Łotwie Rosjan, którzy nie zdali obowiązkowego egzaminu z języka państwowego, zaczęły trafiać nakazy opuszczenia kraju.

Na liczącej ok. 1,9 mln mieszkańców Łotwie 25 proc. stanowią Rosjanie, z których znaczna część nigdy nie mówiła po łotewsku. Są to głównie osoby, które w czasach Związku Sowieckiego osiedliły się, a po odzyskaniu niepodległości przez Łotwę w 1991 r. zdecydowały pozostać w tym bałtyckim kraju. Grupa ta w dużej mierze nie integruje się ze społeczeństwem i jest bardzo podatna na rosyjską propagandę i dezinformację, co w obecnej sytuacji stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego.

Wraz z rosyjską pełnoskalową agresją na Ukrainę władze w Rydze rozpoczęły kolejny etap desowietyzacji

kraju, podjęły wzmożoną walkę z rosyjskimi kanałami dezinformacyjnymi, a także pochyliły się nad kwestią znajomości języka łotewskiego przez mniejszości etniczne, w tym właśnie przez Rosjan.

W celu wzmocnienia bezpieczeństwa narodowego Łotwa we wrześniu 2022 r. wprowadziła nowe prawo, które zobowiązuje byłych obywateli ZSRS i cudzoziemców, którzy otrzymali stałe zezwolenie na pobyt, do zdania egzaminu ze znajomości języka państwowego na poziomie A2. Tym samym tysiące Rosjan zostało zobligowanych do zdania testu ze znajomości języka łotewskiego. Z tego obowiązku wyłączono osoby w wieku 75 lat i powyżej.

Niedawno niezależny rosyjskojęzyczny portal Nastajaszczaje Wriemja poinformował, że do osób, które nie zdały egzaminu ze znajomości języka łotewskiego na poziomie komunikatywnym, zaczęły trafiać nakazy opuszczenia kraju. Jeśli w ciągu 30 dni nie opuszczą Łotwy dobrowolnie, to zostaną wydalone przymusowo. Sytuacja ta dotyczy blisko tysiąca osób, które nie zdały egzaminu z języka łotewskiego, przez co ich pozwolenie na pobyt zostało unieważnione.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy służby migracyjne wydały 63 nakazy opuszczenia Łotwy ze względu na brak znajomości języka łotewskiego na poziomie A2. Ponadto 632 osoby, które nie zdały egzaminu, opuściły kraj dobrowolnie i udały się do Rosji same, nie czekając na działania ze strony urzędu imigracyjnego. Większość jednak, bo aż 85 proc. Rosjan, których dotyczy nowe prawo, skompletowała dokumenty i zdała egzamin lub uczy się języka i dlatego też uzyskała pozwolenie na pobyt.

Paweł Kryszczak

Pogubieni we własnej propagandzie

BIAŁORUŚ \ Jeszcze niedawno Alaksandr Łukaszenka grzmiał o 120-tysięcznej ukraińskiej armii rozmieszczonej przy wspólnej granicy i gotowej do inwazji na Białoruś. Tymczasem szef białoruskiej Rady Bezpieczeństwa zburzył propagandową narrację i przyznał, że faktyczna liczba ukraińskich wojsk jest niemal dziesięciokrotnie mniejsza.

Ukraina zajmuje szczególnie miejsce w propagandowym przekazie reżimu Łukaszenki. Białoruski satrapa i jego klakierzy wielokrotnie twierdzili, że ukraińska armia gromadzi potężne siły wzdłuż wspólnej granicy, co ma być zapowiedzią rychłej inwazji, a już na pewno wystąpienia serii prowokacji.

Narracja o rosnącym zagrożeniu miała legitymizować działania dyktatora z Mińska związane z przerzucaniem w pobliżu ukraińskiej granicy białoruskich oddziałów i uzbrojenia. Jeszcze pod koniec sierpnia Kijów alarmował o takich ruchach reżimu i ostrzegał, by nie popełnił on tragicznych w skutkach błędów Moskwy. Zaledwie kilka dni wcześniej Łukaszenka stwierdził, że Kijów zgromadził

przy wspólnej granicy ponad 120 tys. żołnierzy.

Teraz okazuje się, że liczby te, jak większość rzeczy z propagandowego przekazu, zostały wyssane z palca. Stojący na czele białoruskiej Rady Bezpieczeństwa Alaksandr Wolfowicz przyznał, że ukraińskie wojska faktycznie są obecne w pobliżu wspólnej rubieży, ale jest ich 14 tys. Co więcej, ich liczebność miała nie zwiększyć się znacząco w ciągu ostatnich dwóch lat.

Dodał, że po stronie białoruskiej stacjonuje ok. 4,5 tys. wojskowych. Tym samym drugi raz wskazał na kłamstwo Łukaszenki, który jeszcze niedawno powiedział, że przerzucił pod granicę „jedną trzecią” regularnej armii.

(kw)

2

OPINIE

3

TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

7

OBRONA NARODOWA

8-9

ŚWIAT

10-11

GOSPODARKA

12-13

PUBLICYSTYKA

14

KULTURA

15

PROGRAM TV

16

SPORT

KOLEJNE ATAKI

WOJNA PUTINA \ Co najmniej 25 dronów kamikadze wystrzelił rosyjski agresor w kierunku Ukrainy w nocy z wtorku na środę. Ukraińskiej obronie udało się zestrzelić 20 z nich.

CHAOS W DREZNIE

NIEMCY \ W centrum Drezna w środowy poranek runęła część mostu na Łabie. Przyczyna zawalenia nie jest znana. Zdarzenie wywołało wczoraj gigantyczny chaos komunikacyjny w mieście.

ŚWIAT

9

USA \ Trump miał mocny początek, ale dał się wyprowadzić z równowagi

Debata bez wyraźnego zwycięzcy

Donald Trump startł się z Kamalą Harris na antenie stacji ABC. Niestety, debata nie była dla niego tak wielkim sukcesem jak czerwcowy potyczka z Joem Bidenem i nawet jego sojusznicy tego nie ukrywają. Potwierdziły się także jego obawy, że nie zostanie potraktowany przez tę stację sprawiedliwie.

Wiktor Młynarz

Debaty prezydenckie w USA przyciągają przed telewizory miliony widzów. Dają kandydatom szanse na prezentację własnych programów i bezpośrednią konfrontację z rywalem. Niejednokrotnie mają też istotny wpływ na wynik wyborów.

O tym, jak mogą być ważne, przekonaliśmy się 27 czerwca, kiedy Trump startł się z Bidenem. Walczący o reelekcję polityk gubił wątek, nie potrafił przypomnieć sobie prostych faktów i wyglądał, jakby bardzo nie chciał tam być. Jego tragiczne wystąpienie obudziło tak mocne obawy wśród wpływowych demokratów, że niedługo potem Biden – zapewne po wielokrotnych namowach – wycofał się z wyborów i poparł kandydaturę Harris.

Rezygnacja Bidena sprawiła, że druga debata miała się odbyć już z Harris. Początkowo jednak nie było pewne, czy w ogóle dojdzie do skutku. Trump wielokrotnie zwracał uwagę, że Dana Walden, która była współprezesem Disneya – właściciela telewizji ABC – jest również bliską przyjaciółką Harris. Twierdził, że nie ma szans na to, że zostanie potraktowany przez organizatorów sprawiedliwie.

Dopiero 8 sierpnia potwierdził, że jednak weźmie w niej udział, tłumacząc, że sztab demokracji nie chce się zgodzić na zmianę telewizji. Sztaby obojga kandydatów miały też problemy z dogadaniem się co do obowiązujących podczas debaty zasad.

Harris była przygotowana

Stawka tego starcia była wysoka. Ostatnie sondaże pokazują, że Harris i Trump idą łeb w łeb, a różnice poparcia między nimi mieszczą się w granicach błędu statystycznego.

Jak donosił „Washington Post”, Harris potraktowała przygotowania bardzo poważnie. Wraz ze swoimi ludźmi zamknęła się w czwartek w hotelu w Pittsburghu, gdzie zbudowano dla niej makietę studia, w której ćwiczyła debatowanie. Obejrzała też wszystkie debaty, w których brał udział Trump. Pytała też o wskazówki Bidena i Hillary Clinton.

Komentatorzy oceniają, że Kamali Harris debata poszła nieco lepiej niż Donaldowi Trumpowi. Obie strony są jednak zgodne, że jej przebieg nie będzie raczej miał wielkiego wpływu na wynik wyborów | fot. Brian Snyder/Reuters/Forum

Trump natomiast spędził weekend przed debatą w swoim klubie golfowym, na mniej formalnych rozmowach z doradcami, i udał się nawet w sobotę na wiec wyborczy. Jego ludzie twierdzili, że nie musi się przygotowywać, bo w przeciwnym razie do Harris nie unika kontaktów z mediami.

Trump miał niewątpliwie mocny początek debaty. Harris usłyszała pytanie jako pierwsza i było to pytanie, które często stawiał na swoich wiecach Trump: „Czy po ostatnich czterech latach Amerykanom żyje się lepiej?”. Zamiast na nie odpowiedzieć, od razu zaczęła zmieniać temat i wygłaszać ogólniki. Zaatakowała też Trumpa, że chce wprowadzić federalny podatek VAT.

Trump na spokojnie odpowiedział, że to kłamstwo i że tak naprawdę planuje obłożenie niektórych państw cłami. Zwrócił uwagę, że taryfa na Chiny była tak skuteczna, że nawet Biden jej nie zniósł. Przypomniawszy też o szalejącej w ostatnich latach inflacji i kryzysie migracyjnym, oskarżając Harris o wpuszczanie nielegalnych imigrantów bez żadnej weryfikacji.

Zabijanie dzieci tematem przewodnim demokratów

Ważnym tematem podczas tej debaty była aborcja. W czasach Trumpa upadł wyrok Roe v. Wade, który dawał jej ochronę konstytucyjną, a było to możliwe dzięki nominacjom Trumpa do Sądu Najwyższego. Demokraci nie ukrywają, że liczą na to, że legalne zabijanie dzieci będzie dla nich lokomotywą wyborczą.

Trump podczas debaty stwierdził, że demokraci stali się w tej sprawie prawdziwymi radykałami. Przypomniawszy, że gubernator Minnesoty i kandydat Harris na wiceprezidenta Tim Walz podpisał niedawno ustawę, która umożliwia dokonywanie aborcji do samego końca ciąży. Zauważył też, że takie późnoterminowe aborcje to egzekucje, bo dziecko jest zabijane już po urodzeniu.

Trump powiedział, że sprawa aborcji dzieliła naród od pół wieku, a dzięki decyzji Sądu Najwyższego o jej legalności decydują teraz mieszkańcy poszczególnych stanów przez swoich przedstawicieli, co uznał za optymalną sytuację.

Harris natomiast próbowała przekonać wyborców, że Trump popiera zakaz aborcji bez żadnych wyjątków, jak kazirodztwo czy zagrożenie życia matki – mimo że chwilę wcześniej stwierdził, że tak nie jest – i wprowadzenie federalnego zakazu aborcji. Trump odpowiedział, że to „absolutne kłamstwo”. Dodał, że nie popiera wprowadzenia takiego zakazu, ale jego poparcie nie ma znaczenia, bo decydują o tym poszczególne stany. Harris nie odpowiedziała też wprost na

pytanie o to, czy popiera zakaz późnych aborcji.

Trump dał się wyprowadzić z równowagi

Kłopoty Trumpa zaczęły się przy następnym pytaniu. Dotyczyło nielegalnej imigracji, co jest jego mocną stroną. Przed debatą ludzie Harris niemal otwarcie przyznawali jednak, że jej celem podczas tej debaty będzie wyprowadzenie Trumpa z równowagi. I jej się to udało.

Najpierw Harris oskarżyła Trumpa o to, że doprowadził do upadku ustawy, która wzmocniłaby ochronę granicy, bo ten kryzys „służy mu politycznie”. Następnie poprosiła swoich wyborców, by poszli na wiec Trumpa – i zarzuciła mu, że „nie przedstawia na nich konkretnych”, a znudzeni wyborcy wychodzą przed końcem.

To okazało się skuteczną taktyką. Zamiast atakować Harris w jej słaby punkt, którym jest nielegalna imigracja, Trump zaczął bronić własnych wieców i zarzucać, że na spotkania kontrkandydatki nikt nie chodzi. Od tego momentu Trump stał się dużo bardziej agresywny. To był poważny błąd – przed debatą sondaże pokazywały, że większość wyborców oczekuje, by kandydaci skupili się na konkretnych, a nie atakach na rywala.

Trump wpadł w pułapkę także przy pytaniu o wojnę na Ukrainie. Został za-

pytany wprost, czy chce jej zwycięstwa – ale zamiast to potwierdzić, zaczął mówić o tym, że chce, by wojna się skończyła. Dało to Harris okazję do oskarżenia go o prorosyjskość i o to, że zmusi Ukrainę do kapitulacji.

Przypominając o licznej Polonii w Pensylwanii, gdzie toczyła się debata, Harris stwierdziła, że gdyby prezydentem był Trump, a nie Biden, to „Putin już siedziałby w Kijowie i szykował się do ataku na Polskę”. Wzbudzony Trump nie wspomniawszy od razu o swojej twardej polityce wobec Kremla, jak blokowanie Nord Streamu 2 czy liczne sankcje, które nałożył.

Prowadzący nie ukrywali swoich sympatii

Podejrzenia Trumpa, że nie zostanie potraktowany sprawiedliwie, okazały się prawdziwe. Prowadzący debatę kilkakrotnie prostowali jego wypowiedzi i zarzucali mu kłamstwo. Nie byłoby w tym nic niestosownego, gdyby nie fakt, że nie reagowali na ewidentne kłamstwa Harris, jak jej stwierdzenie, że Trump chwalił neonazistów, którzy brali udział w zamieszkach w Charlottesville.

Po debacie Donald Trump skomentował, że „było trzech na jednego”. Były dyrektor Wywiadu Narodowego Richard Grenell uważa jednak, że tak naprawdę ta sytuacja pomoże Trumpowi. – Miliony osób oglądają dziś debatę po raz pierwszy. To, co zrobili moderatorzy z ABC, całkowicie udowodnia tym milionom, że media chcą dorwać Trumpa. Nie moglibyśmy wymyślić tego lepiej – powiedział serwisowi Newsmax.

Komentatorzy oceniają, że Kamali Harris debata poszła nieco lepiej niż Donaldowi Trumpowi. Obie strony politycznego sporu są jednak zgodne, że jej przebieg nie będzie raczej miał wielkiego wpływu na wynik wyborów.

Stephen Collinson w swojej analizie dla CNN stwierdził, że nawet po debacie Trump ma ogromną przewagę w dwóch kluczowych sprawach – gospodarce i nielegalnej imigracji. Konserwatywny komentator Doug Schoen stwierdził natomiast, że mimo zwycięstwa ta debata da Harris najwyższe niewielkie wzmocnienie, ale większość wyborców zgadza się z oceną Trumpa.

2

OPINIE

3

TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

7

OBRONA NARODOWA

8-9

ŚWIAT

10-11

GOSPODARKA

12-13

PUBLICYSTYKA

14

KULTURA

15

PROGRAM TV

16

SPORT

fot. AdobeStock/d

SPODZIEWAMY SIĘ WYŻSZYCH CEN W NAJBLIŻSZYM CZASIE

BADANIE \ Ponad 60 proc. respondentów spodziewa się, że w najbliższych miesiącach ceny będą rosły co najmniej tak szybko jak dotychczas lub szybciej, a ponad 20 proc. liczy na wolniejsze tempo wzrostu – poinformowało Biuro Inwestycji i Cykli Ekonomicznych.

ENERGETYKA \ Skąd weźmiemy prąd?

Górnicy na ulicach. Rząd ma „ambitny” plan zniszczenia kopalń

Rusza proces konsultacji projektu krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu (KPEiK) do 2030 r. Resort klimatu przygotował tzw. ambitny scenariusz i chce ściąć wydobycie o dodatkowe 8 mln ton w 2030 r. Związki są zdecydowanie przeciw, zwłaszcza że obecnie już mamy do czynienia z zapaścią sektora węglowego. Żadna kopalnia w Polsce nie realizuje dzisiaj planu technicznego, czyli tego podstawowego rocznego dokumentu planistycznego.

Mariusz Andrzej Urbanke

Przestawiciele resortu klimatu mają rozmawiać na temat planów transformacji energetycznej z górnictwem, związkami zawodowymi, ekologami i przedsiębiorcami. Resort klimatu miał przygotować tzw. ambitny scenariusz tego dokumentu.

Wynika z niego, że już w 2030 r. 56 proc. energii elektrycznej pochodziło będzie z odnawialnych źródeł energii (OZE). Tymczasem w ubiegłym roku było to tylko 26 proc. Oznacza to szybkie odchodzenie od węgla, z którego produkować będziemy zaledwie 22 proc. energii elektrycznej, podczas gdy w ubiegłym roku było to aż 61 proc.

Wydobycie węgla kamiennego ma spaść do poziomu 22 mln ton, a jeszcze w 2022 r. było to 52 mln ton. Scenariusz sprzed pięciu lat zakładał spadek produkcji węgla do 36 mln ton. Natomiast umowa społeczna rządu z górnictwem zakłada, że w 2030 r. wydobycie sięgnie 30 mln ton. Różnica między dokumentami przyjętymi przez rząd PiS a obecną propozycją rządu w odniesieniu do produkcji węgla kamiennego wynosi więc aż 8 mln ton w 2030 r.

– Scenariusz bazowy KPEiK jest zgodny z zapisami umowy społecznej. Pamiętajmy jednak, że umowa społeczna wciąż nie została notyfikowana w Komisji Europejskiej. Czekamy na ostateczną treść tego dokumentu – wyjaśnia minister klimatu Paulina Hennig-Kloska, cytowana przez BusinessInsider.com.pl.

Skąd weźmiemy prąd?

Górnictwo zaskoczenia nowymi propozycjami rządu i oczekują pilnego spotkania z ministrami. – W ostatnim czasie zwróciliśmy się do premiera o zwołanie pilnego spotkania sygnatariuszy umowy społecznej dotyczącej transformacji górnictwa węgla kamiennego, bo przyszłość sektora stała się niejasna – informuje przewodniczący górniczej Solidarności Bogusław Hutek.

– Chcielibyśmy, żeby na spotkaniu pojawili się również ci ministrowie konstytucyjni, którzy – choć w innym skła-

Wielki niepokój górników budzi informacja, że w przyszłym roku zostanie zakontraktowane mniej węgla, niż wynika to z umowy społecznej | fot. Krzysztof Żuczkowski/Forum

dzie personalnym – podpisali umowę społeczną. Mam tutaj na myśli panią minister klimatu, pana ministra aktywów państwowych oraz szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, bo jest o czym rozmawiać – wylicza.

Dodaje, że wielki niepokój górniczych załóg budzi informacja, że w przyszłym roku zostanie zakontraktowane mniej węgla, niż wynika to z umowy społecznej. – W przyszłym roku zostanie zakontraktowane 30 mln ton węgla, z czego 17 mln t w zakładach Polskiej Grupy Górniczej. Zgodnie z umową społeczną kontrakty PGG powinny wynieść 21–22 mln t. Do poziomu 17 mln t miały zejść dopiero w okolicach 2030 czy 2031 r. Co by to mogło oznaczać, gdyby okazało się prawdą? Tego właśnie chcielibyśmy się dowiedzieć od pań i panów ministrów, a jeszcze istotniejsze, że chcieliby się tego dowiedzieć młodzi ludzie, pracownicy kopalń z kilkunastoletnim stażem. Jak pamiętamy, umowa społeczna daje im gwarancję pracy w górnictwie do emerytury lub do urlopu górniczego – zaznacza związkowiec.

– Na razie nie wiemy, co z samą umową, kiedy zostanie notyfikowana i czy będzie w pełni realizowana. Nie wiemy też, czego się spodziewać po przygotowanym w resorcie klimatu i środowiska projekcie krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, bo

nie został on ze stroną społeczną w żaden sposób skonsultowany. Jeśli rzeczywiście planowany jest gwałtowny spadek zapotrzebowania na węgiel, mam pytanie: skąd weźmiemy prąd? Wszak wiadomo, że elektrownie jądrowe do pierwszej połowy lat 30. nie powstaną. Jedynym remedium na wyżej wymienione obawy jest rozmowa. I o taką właśnie rzeczową rozmowę nam chodzi – dodaje.

Zauważa też, że spółki energetyczne postępują „po staremu” i nadal nie odbierają zakontraktowanego węgla. – Skąd zatem mają paliwo? – zastanawia się związkowiec. – Trudno powiedzieć. O ile przestały już wpływać do polskich portów statki ze sprowadzanym węglem, o tyle zaobserwowano, jak w głąb kraju transportuje się to, co wcześniej zgromadzono na zwałowiskach. Nie wiadomo, kto ten surowiec kupuje, ale wątpliwe, by byli to odbiorcy detaliczni, zwłaszcza w odniesieniu do miałów czy sortymentów wykorzystywanych najczęściej przez elektrownie. Uważam, że Ministerstwo Przemysłu powinno się przyjrzeć opisanemu zjawisku – dodaje.

Górnicy zdesperowani

Gorąco jest nie tylko na Śląsku. W wtorek pracownicy trzech zakładów z Grupy Kapitałowej Enea – Lubelskiego Węgla (LW) „Bogdanka” oraz

elektrowni w Kozienicach i Połańcu – postanowili przyjechać do Warszawy, by zaprotestować, domagając się od rządu „natychmiastowych rozmów” na temat przyszłości tych firm „w obliczu zagrożeń Zielonego Ładu i transformacji energetycznej”, warunków pracy i płacy, a także kwestii związanych z bezpieczeństwem energetycznym kraju.

„Brak woli zarządów naszych spółek do rozmów oraz brak dialogu społecznego o planach ministerstwa na przyszłe funkcjonowanie naszych firm, zmusza nas do podjęcia zdecydowanych kroków i głośnego zmanifestowania, że jesteśmy gotowi bronić z pełną determinacją naszych zakładów pracy,

miejsc pracy, godziwej płacy i przyszłości naszych regionów” – piszą w apelu przedstawiciele strony społecznej.

Zapaść sektora węglowego

Przypomnijmy, że napięta atmosfera w LW „Bogdanka” utrzymuje się od kilku miesięcy. Górnicy widzą też głęboki kryzys w branży. Podczas targów Expo Katowice dyrektor Głównego Instytutu Górnictwa Jarosław Zagórowski powiedział, że „mamy do czynienia z pewną zapaścią sektora węglowego”.

– Obawiam się, że żadna kopalnia w Polsce nie realizuje dzisiaj planu technicznego, czyli podstawowego rocznego dokumentu planistycznego – wskazał.

Jego zdaniem w pierwszej kolejności należy ponaprawiać zarządzanie procesami produkcyjnymi w górnictwie i zarządzanie ludźmi. – Sektor górniczy pogorszył swoją działalność, co widać po wskaźnikach – znacznie spadła wydajność i to jest efekt przede wszystkim złego zarządzania. Sama mechanizacja oczywiście pomaga, ale przyszłość sektora będzie głównie zależała od górników i od kadry zarządzającej. I tutaj trzeba będzie dużo zmienić, żeby nasze kopalnie z powrotem mogły wrócić do dobrego poziomu – zaznaczył szef GIG.

Zdaniem związkowców przyszłość polskich kopalń jest zagrożona. Górnictwo zagraża nie tylko Zielony Ład, lecz także transformacja energetyczna oraz brak inwestycji. W PGG szykowane są zwolnienia grupowe. Bogdanka wciąż zatrudnia. Jednak ze względu na to, że nie jest częścią umowy społecznej, tamtejsi górnicy boją się, że nie popracują dłużej niż 10 lat. Węglukoks i spółki energetyczne pod naciskiem Brukseli chcą szybko odchodzić od węgla. Stąd protesty w Warszawie i zapowiedź kolejnych.

OGŁOSZENIE PŁATNE

ANLUX POLSKA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w miejscowości Bielsko-Biała informuje, że wprowadzony do obrotu wyrób: Oprawa oświetleniowa ANLUX model: LED-PF-GALI-8W-NW, kod EAN 5908226338967 nie spełnia wymagań rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie wymagań dla sprzętu elektrycznego, z uwagi na zastosowanie jednej warstwy izolacji oraz dostęp do części czynnych, co stanowi ryzyko porażenia prądem elektrycznym. Powyższe ogłoszenie publikuje się w związku z prowadzonym postępowaniem przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

REJESTR REGON WSKAZUJE NA MAŁĄ AKTYWNOŚĆ

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA \ W sierpniu br. nastąpił spadek rejestracji nowych działalności, licząc rok do roku, ale też mniej firm niż przed rokiem wyrejestrowano – zauważył Jakub Rybacki z Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Jak zaznaczył ekonomista, skutkiem ubiegłorocznego spowolnienia aktywności jest wciąż wysoka liczba zawieszonych firm.

USŁUGI \ Kolejna państwowa firma pozbywa się pracowników

Albo dobrowolne odejścia, albo zwolnienia

Z Poczty Polskiej musi odejść do końca roku 9,3 tys. pracowników. Zarząd spółki oferuje program dobrowolnych odejść. Ci, którzy skorzystają, będą mieli przez rok wypłacane wynagrodzenia. Jeśli wytypowane osoby nie skorzystają z oferty, wejdą w system zwolnień grupowych.

Lucyna Piwowarska

Oferta, jaką składa zarząd spółki swoim pracownikom, to z jednej strony marchewka – program dobrowolnych odejść i rocznego wynagrodzenia, z możliwością podejmowania pracy gdzie indziej, z drugiej zaś – kij. Kto bowiem nie skorzysta z tego „hojnego” programu, zostanie objęty zwolnieniami grupowymi już na gorszych warunkach.

Zarząd chce przeprowadzić redukcję załogi do końca tego roku. W marcu 2025 r. nastąpi zaś kolejna zmiana – skończy się obowiązywanie układu zbiorowego pracy. I wszyscy pracownicy Poczty Polskiej otrzymają wypowiedzenia dotychczasowych warunków pracy. Według Sebastiana Miśkosza, prezesa Poczty Polskiej, zmiana umów o pracę to tylko techniczna operacja.

Kto straci pracę, jeszcze nie wiadomo. Decyzje będą zapa-

Zarząd Poczty Polskiej chce przeprowadzić redukcję załogi do końca tego roku | fot. Włodzimierz Wasyluk/Gazeta Polska

dały na przełomie października i listopada. Jak zapewnił prezes, są takie stanowiska na poczcie, przede wszystkim związane z bezpośrednią obsługą klienta, których nie zamierza redukować albo które będą objęte zmianami w bardzo niewielkim stop-

niu. W firmie ma pozostać 50 tys. pracowników.

Druga część planu transformacji Poczty Polskiej będzie związana z rozwojem rynku kurierskiego. Wszystkie należące do poczty nieruchomości mają być wykorzystane do rozwoju tego rynku.

Oznacza to setki milionów, a nawet miliardy złotych inwestycji.

Zarząd spółki stoi też przed decyzjami dotyczącymi usług finansowych. – Jednym z tematów strategicznych na najbliższe miesiące jest przyszłość Banku Pocztowego,

który jest w grupie kapitałowej Poczty Polskiej. – Bank jest zdrowy, ale za mały na skalę rynku, więc wymaga dokapitalizowania – powiedział prezes, nie precyzując, z jakiego źródła miałyby pochodzić to dofinansowanie, czy własnego, czy miałyby to uczynić inwestor.

Poczta ma utrzymać swoją dotychczasową sieć placówek pocztowych, ze względu na społeczną funkcję, jaką pełni. Może się tylko zmienić ranga niektórych placówek, część zostałaaby zamieniona na filie.

Transformacja Poczty Polskiej do nowych wyzwań ma być wsparta m.in. z Krajowego Planu Odbudowy. – Poczta złożyła fiszki projektowe do projektu inwestycji wspierających robotyzację i cyfryzację przedsiębiorstw, co się idealnie wpisuje w nowy profil Poczty Polskiej – powiedział Jacek Bartmiński, wiceminister aktywów państwowych.

Można? Można! Słowacja nie wdroży części ETS2

LEGISLACJA \ Słowacja nie uwzględniła opłat za emisje z ciepłownictwa i transportu drogowego w nowelizacji ustawy o handlu uprawnieniami do emisji. Szef resortu środowiska Tomáš Taraba chce, aby Bruksela zmieniła dyrektywę. Do swoich pomysłów zamierza przekonać inne kraje członkowskie.

W lipcu Komisja Europejska wystosowała oficjalne zaproszenie do 26 państw członkowskich, w tym do Słowacji, stwierdzając, że mają one dwa miesiące na wdrożenie do prawa krajowego nowej wersji dyrektywy o handlu uprawnieniami do emisji. W środę słowacki rząd zatwierdził nowelizację ustawy o handlu uprawnieniami do emisji, ale tylko częściowo uwzględnił zalecenia dyrektywy.

System handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), który reguluje ta dyrektywa, stanowi, że najbardziej zanieczyszczające sektory (takie jak przemysł ciężki i energetyka) płacą za emitowane przez siebie gazy cieplarniane od czasu jego wprowadzenia. Co roku płacą więcej za emisję, co zmusza je do inwestowania w ich redukcję.

Zgodnie z obowiązującym europejskim prawem klimatycznym emisje gazów cieplarnianych w UE mają do 2030 r. spaść o 55 proc. w porównaniu z rokiem 1990. W 2022 r. zdecydowano o wprowadzeniu drugiego, równoległego systemu handlu uprawnieniami do emisji EU ETS2. Dotyczy on paliw transportowych i grzewczych. Ostateczne teksty dyrektywy i związanych z nią rozporządzeń zostały uzgodnione w 2023 r.

System jest jednak mocno krytykowany, głównie w obszarze skutków społecznych. Przedsiębiorstwa w Europie stają się mniej konkurencyjne, a koszty uprawnień do emisji są przerzucane na ceny dla konsumentów, co odczuwają zwłaszcza osoby, które już wydają dużą część swoich dochodów na energię.

Słowacki minister środowiska Tomáš Taraba, obawiając

się skutków społecznych drugiego systemu (EU ETS2), doprowadził do przyjęcia przez rząd projektu ustawy o handlu uprawnieniami do emisji, która nie przewiduje pobierania opłat za emisje w sektorach budownictwa i transportu. Oznacza to, że Słowacja na tym etapie nie będzie wdrażać części europejskiej dyrektywy, która mówi o podwyżkach cen ciepła, benzyny czy oleju napędowego. – W sprawie nowego systemu emisji będziemy konsultować się z innymi państwami członkowskimi – ogłosił Taraba. W jego opinii „obywatele nie mogą płacić za wszystko”.

Celem ETS2 jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych we wspomnianych sektorach o 43 proc. do 2030 r. w porównaniu z poziomem z 2005 r.

Paweł Woźniak

Problemy prywatnej ochrony zdrowia

FINANSE \ Pomimo rosnącego zainteresowania Polaków usługami prywatnej ochrony zdrowia branża ta zmagą się z rosnącym zadłużeniem. Nie pomagają jej nawet rosnące w szybkim tempie ceny oferowanych usług.

Polscy pacjenci coraz chętniej korzystają z usług prywatnych placówek zdrowia. Według Polskiej Izby Ubezpieczeń na taki wydatek w ubiegłym roku zdecydowało się 4,8 mln Polaków, tj. o 600 tys. więcej niż w 2022 r.

Klienci prywatnych placówek medycznych muszą jednak coraz głębiej sięgnąć do portfela. Według szacunków Aon Polska od 2022 r. pakiety podrzwały średnio o 20 proc. – Paradoksalnie rosnąca liczba pacjentów nie idzie w parze z malejącymi długami, które wzrosły o 9 mln zł w porównaniu do tego samego okresu ub.r. Inflacja spowodowała, że ceny usług i zabiegów medycznych bardzo podrożały. Ponadto wielu medyków ma zaciągnięte kredyty i umowy leasingowe, które przez wciąż utrzymujące się na wysokim poziomie stopy procentowe okazały się trudne

do udźwignięcia – komentuje Adam Łacki, prezes Krajowego Rejestru Długów BIG.

Rosnące zadłużenie to niejeden poważny problem prywatnej opieki medycznej. Z raportu „Cyberbezpieczeństwo w polskich firmach 2023”, przygotowanego przez Vecto, wynika, że branża ochrony zdrowia jest szczególnie narażona na ataki hakerów.

– Placówki świadczące prywatne usługi medyczne często zapominają o przestrzeganiu podstawowych zasad cyberbezpieczeństwa, narażając dane osobowe pacjentów na kradzież przez hakerów. Można przypuszczać, że jeszcze słabszy poziom ochrony panuje w jednoosobowych gabinetach lekarskich – podkreśla Bartłomiej Drozd, ekspert ChronPESEL.pl.

(ar)

fot. Jakub Szymczuk/KPRP/d

Prezydent Andrzej Duda

o kontrasygnacie Donalda Tuska

Wielu ludzi ocenia, że to jest sytuacja śmieszno-straszna. Śmieszna, bo premier wycofuje się z własnego podpisu, straszna, bo premier pokazuje po raz kolejny, że nie wie, co podpisuje.

POLITYKA \ Narzucenie własnej narracji w mediach społecznościowych, ale i „w terenie”, porozumiewanie się ponad mediami III RP, zejście do najniższego szczebla, wyjście do ludzi – to powinna robić opozycja

Zwijanie państwa. Jest na to odpowiedź dla opozycji

Jeśli obóz niepodległościowy i reprezentujące go środowisko polityczne nie chcą dopuścić do tego, by proces zwijania Polski domknął się w ciągu najbliższego roku, konieczne są natychmiastowe działania i konsolidacja sił patriotycznych, a także plan i sygnał do działania. Nie może być to jednak kolejny wystrzał z kapiszona, a dźwięk rogu.

Wojciech
Mucha

Praktycznie nie ma dnia, by nie docho-
dziły do nas informa-
cje będące potwier-
dzeniem tezy o „zwijaniu Pol-
ski”. Tylko w ostatnich 72 go-
dzinach dowiedzieliśmy się
o tym, że Niemcy planują roz-
budowę lotniska we Frank-
furcie, by to przejmowało
rekordową liczbę ładunków
cargo. Oczywiście niebawem
usłyszymy z ust rządzących,
że w związku z tym polskie
plany na budowę Centralnego
Portu Komunikacyjnego z po-
ważnym komponentem cargo
na pewno nie mają już sensu,
więc „wicie, rozumiecie” – ni-
czym w serialu „Lombard” –
trójport dla tanich linii to
maks, co możemy wam dać.

Redukcja zakontraktowanych HIMARS-ów

Wczoraj z kolei pojawiła się
informacja, że maleją szansę
na zakup przez Polskę kilku-
set śmiertelnych wyrzutni
HIMARS. „Zakup zapowia-
danej liczby wyrzutni wydaje
się coraz mniej realny” – po-
daje „Rzeczpospolita” i doda-
je, że w konsekwencji liczba
zamówionych zestawów HI-
MARS może zostać znacz-
nie zredukowana – nawet
do 126 sztuk.

Co to oznacza? Cóż, każdy,
kto śledzi, jak przebiega woj-
na rosyjsko-ukraińska, wie,
jak ważnym komponentem
w obronie przed armią Puti-
na są HIMARS-y. To potężna
broń, do tego szalenie mobil-
na i stosunkowo łatwa w ob-
słudze. Gdy we wrześniu
2023 r. Mariusz Błaszczak,
ówczesny minister obrony
narodowej, ostatecznie za-
twierdził umowę na pozy-
skanie 486 sztuk, świat mię-
dzynarodowych analityków
wojskowych oraz komentato-
rów zajmujących się tą tema-
tyką po raz kolejny uznał, że
Polska poważnie podchodzi
do kwestii rozbudowy swo-
jego potencjału obronnego.
Docelowo 500 HIMARS-ów

zintegrowanych z pojazda-
mi Jelcz i polskim systemem
zarządzania walką miało być
potężną tarczą i mieczem
rozbudowywanej polskiej
armii. – Wojsko Polskie bę-
dzie dysponowało łącznie po-
nad 500 egzemplarzami tego
uzbrojenia w 28 dywizjonach
– mówił wówczas cytowany
przez „Polskę Zbrojną” szef
MON podczas uroczystości
na terenie Centrum Szkolenia
Artylerii i Uzbrojenia w Toru-
niu. – 500 wyrzutni HIMARS
to liczba niezbędna do tego,
aby zapewnić Polsce bezpie-
czeństwo – podkreślał. Jeśli
tak jest, dlaczego więc dziś
okraja się tę liczbę niemal
czterokrotnie? Ano możliwe,
że dlatego, by niemożliwe by-
ło to, o czym wówczas mówił
Błaszczak: „W ciągu dwóch
lat Polska będzie dysponowa-
ła najsilniejszą armią lądową,
a jednym z jej najważniej-
szych komponentów będzie
właśnie artyleria raketowa”.

Wczoraj były szef MON za
czasu rządów PiS napisał:
„Kolejny kontrakt idzie do ko-
sza. Ten rząd zaprzepaszcza
historyczną szansę na to, aby
w Polsce zbudować jedną
z silniejszych armii w NATO.
W niecały rok zrezygnowano
z umów na czołgi K2, armato-
haubice K9 i Krab. Teraz do-
chodzą HIMARS-y, czyli arty-
leria zdolna razić cele nawet
na 300 km.

I tak każdego dnia. Tu likwi-
dują, tam wycofują, gdzie in-
dzie zwlekają i rozmywiają.
Jednocześnie w sferze nar-
racyjnej propagandziści ko-
alicji 13 grudnia i związany
z nimi półświatki mediów
III RP dbają o to, by prowa-
dzić wobec swoich przeciwni-
ków politycznych, ale i wo-
bec wszystkich Polaków stra-
tegię „tysiąca Wietnamów”.
Polega ona na tym, by zasy-
pywać przestrzeń informa-
cyjną setkami mniej lub bar-
dziej ważnych i poważnych
spraw, które uderzają w opo-
zycję, a przy tym elektryzu-
ją opinię publiczną. A do te-
go intensyfikować agresywne,
mające ogniskować konflikty
działania, jak wczorajsza, ko-
lejna zadyma patologicznego
środowiska zwolenników Tu-

ska przy okazji miesięcznicy
smoleńskiej na pl. Piłsudskie-
go i skandaliczne polecenie
wydane stołecznej policji, by
ta chroniła wieniec z napisem
szkalującym pamięć śp. pre-
zydenta Lecha Kaczyńskiego.

Bezczelność z kontrasygnatą

W tym chaosie decyzje takie
jak CPK czy 500 HIMARS-ów
nikną po właśnie 48 godzi-
nach przysypane wpisami Do-
nalda Tuska albo krzykliwymi
wystąpieniami jego akolitów.
A kraj jest zwijany. W parze
z tym idzie zwijanie i niszcze-
nie instytucji państwa i jego
podstaw ustrojowych. Czym-
że jest bowiem ignorowana
przez Tuska i jego ludzi kon-
stytucja i przepisy prawa, jeśli
okazuje się, że Tusk z własci-
wą sobie bezzelnością oznaj-
mia najpierw, że nie wiedział,
co podpisuje, a następnie, że
„wycofuje kontrasygnatę” pod
nominacją sędziego Sądu Naj-
wyższego Krzysztofa Weso-
łowskiego?

Tusk wie przecież doskona-
le, że opowiadając takie rze-
czy, przyznaje się do prze-
stępstwa niedopełnienia
obowiązków i przekroczenia
uprawnień, o czym mówią
nawet najbardziej oddani mu
hunwejbini kazuistyki w ty-
pie prof. Marka Chmaja. On
w rozmowie z portalem Pra-
wo.pl powiedział: „Skoro pre-
mier podpisał akt prezydenta,
to wziął na siebie odpowie-
dzialność za ten akt”. – Ja nie
znam sytuacji, w której moż-
na by wycofać się z udzielo-
nej już kontrasygnaty – dodał.
Chmaj uważa także, że wpro-
wadzenie procedury, która
umożliwiałaby (premierowi)
wycofanie się z kontrasygna-
ty oznaczałoby, że „akt prezy-
denta może być wycofany na
każdym etapie, a to spowodo-
wałoby chaos”.

Zresztą dziwaczne zachowa-
nie Tuska podsumował Sąd
Najwyższy: „Premier, kontr-
asygnując postanowienie Pre-
zydenta, jedynie przyjął odpo-
wiedzialność przed Parlamen-
tem za ten akt. Postanowienie
wraz z podpisem Prezyden-
ta zostało przekazane Sądowi
Najwyższemu oraz opubliko-
wane w Monitorze Polskim

i wywołało już skutki praw-
ne” – czytamy w oświadcze-
niu. A może po prostu właśnie
o ten chaos, mulenie wody
i rozpętywanie burz chodzi?
To oczywiście również prelu-
dium do kolejnych takich dzia-
łań, o czym świadczą wczoraj-
sze słowa samego Tuska, który
niczym kieszonkowy dyktator-
rek oznajmił, że będzie „dzia-
łać w kategoriach demokracji
walczącej”. Cóż to oznacza?
Ano „że prawdopodobnie nie-
raz popełnimy błędy lub podej-
miemy działania, które według
niektórych autorytetów praw-
nych mogą być nie do końca
zgodne z literą prawa, ale nic
nie zwalnia nas z obowiązku
działania”. Tak, to już ten po-
ziom bezzelności.

Jednocześnie władza karmi
swoich największych zwo-
lenników i przede wszystkim
samą siebie obrazami wła-
snej bezkarności i „monopolu
na przemoc”. Czymże jest bo-
wiem upokarzanie ks. Michała
Olszewskiego, który na zdję-
ciach z policyjnego konwoju
wygląda niczym więziowiec
wschodnich reżimów? Wy-
chudzony kapłan, co do winy
którego są poważne wątpli-
wości, a o tak restrykcyjnym
środku zapobiegawczym jak
długotrwały areszt tymcza-
sowy w ogóle nie powinno
być mowy, widziany jest jako
zmarła postać, błogosła-
wiająca obserwujących zaku-
tym i w kajdanki dłońmi. To
obrazy, jakich mieliśmy na-
dzieję nie obserwować w Pol-
sce już nigdy, a wystarczy-
ło kilka miesięcy rządów Tu-
ska i jego ludzi, by „prywatni
więźniowie” powrócili.

Po co „demokracja walcząca”

Bo takimi obrazami karmi
się przede wszystkim sama
władza, która przegląda się
w ks. Olszewskim, w złama-
nej konstytucji, w rozwiąza-
nych kontraktach i zawiesz-
onych inwestycjach. I w po-
czuciu bezkarności napędza
się do kolejnych destrukcyj-
nych działań.

Cel? Jest jeden: dorznąć wa-
tahę i wygrać wybory prezy-
denckie. Wszystko po to, by
od 2025 r. w sposób nieskrę-
powany i całkowicie jawny

dokonać głębokich reform
ustrojowych, w tym praw-
dopodobnie włączyć Polskę
w proces federalizacji Europy,
a na pewno głębokiego uza-
leźnienia jej od Niemiec i pod-
ległych im de facto unijnych
struktur. Będzie to oznaczało
trwałą utratę suwerenności,
a może i niepodległości. Nie
można do tego dopuścić.

To dlatego obóz niepodle-
głościowy musi zrozumieć,
że wyrwanie się z narożni-
ka, do którego zapędziła go
w ostatnich miesiącach na-
wałnica polityczno-medialna,
jest warunkiem przetrwania
nie tylko środowiska politycz-
nego, ale państwa polskiego
w takiej formie, jaką znamy.

To dlatego konieczne jest
działanie na kilku płaszczy-
znach: odejście od ciągłego
reagowania na to, co robi
władza. Narzucenie własnej
narracji w mediach społecz-
nościowych, ale i „w terenie”,
porozumiewanie się ponad
mediami III RP, zejście do naj-
niższego szczebla, wyjście
do ludzi. Do tego odbudowa
wiarygodności i przekonanie
wyborców o zdolności nie tyl-
ko do zwycięstwa, ale i trwa-
łej zmiany, również swoich
złych nawyków, i rozliczenie
się z nich.

O tym, że ludzie są gotowi
do współpracy, świadczą re-
kordowe wpłaty po skanda-
licznej decyzji o odebraniu PiS
subwencji. Polscy patrioci są
w pogotowiu i wciąż czeka-
ją na sygnał. Nie może to być
jednak wystrzał z kapiszona,
a dźwięk rogu i wici puszczo-
ne po zaściankach. Taką oka-
zją będzie oczywiście ogłosze-
nie kandydata na prezydenta
i konsolidacja wokół kampa-
nii, uzupełnione jednak o to,
co powyżej – o zapowiedź
i plan wyjścia poza horyzont,
zawężony Polakom przez Tu-
ska i jego inżynierów.

Czas jednak ucieka. Jeśli po-
lityczna reprezentacja obozu
niepodległościowego go straci,
będzie współwinna wszyst-
kiemu, co się wydarzy.

OGŁOSZENIE PŁATNE

NSBM „Przedwiośnie” w Warszawie
ul. Ogólna 1 ogłasza przetarg
nieograniczony na roboty w Warszawie:
„Remont wejść do klatek schodowych
(schody + podest) budynków
mieszkalnych przy ul. Staffa 7
i ul. Staffa 8 w Warszawie.
Wadium w wysokości 3 000,00 zł brutto
należy wnieść w terminie do 26.09.2024 r.
przelewem na konto Spółdzielni
nr 50 1020 1026 0000 1802 0017 4045
SIWZ do odbioru w sekretariacie
po dokonaniu opłaty za materiały
przetargowe na konto Spółdzielni
nr 50 1020 1026 0000 1802 0017 4045
w wysokości 123,00 zł brutto.
Składanie ofert do dnia 26.09.2024 r.
do godz. 15:55. Otwarcie ofert w dniu
26.09.2024 r. o godz. 16:00.
Informacje dodatkowe: wtorki i czwartki
w godzinach 8.30-12.00
tel. 22 8348829

for. Facebook/d

Gary Markus

(ur. 1970) prof. psychologii kognitywnej, wykładowca Uniwersytetu w Nowym Jorku

\\ Każdy, kto pracuje nad sztuczną inteligencją, wie, że komputery pokonają nas we wszystkim. \\

PUBL...

13

TECHNOLOGIA \ Europejczycy przegrywają w wyścigu o dominację na rynku AI

Rok sztucznej inteligencji

Większość czołowych firm ma już za sobą pierwsze wdrożenia AI, jednak głównie za oceanem. W wyścigu technologicznym walczą ze sobą Amerykanie i Chińczycy. Europa, w tym Polska, jak zwykle została w tyle.

Tomasz Teluk

Podczas tegorocznego Forum Ekonomicznego w Karpaczu sztuczna inteligencja była jednym z głównych tematów obrad odmienianym przez wszystkie przypadki. Oparte na samouczących się algorytmach rozwiązania znajdują zastosowanie w wielu dziedzinach życia – od edukacji po medycynę i kwestie bezpieczeństwa narodowego.

Z wojska do cywila

Najbardziej zaawansowane systemy generatywnej sztucznej inteligencji (Gen AI) znajdują zastosowanie właśnie w technologiach wojskowych. Dlatego nad najbardziej obiecującymi projektami czuwa już amerykański Departament Obrony. Przykładem może być powołanie do Rady Nadzorczej Open AI byłego dyrektora NSA (National Security Agency – Narodowa Agencja Bezpieczeństwa) Paula Nakasone’a. Ton nadają obecnie takie firmy związane z wojskiem, jak Palantir czy Anduril, zrywając z rynku najlepsze talenty i opracowując najbardziej zaawansowane systemy, które są natychmiast monetizowane.

Palantir został założony przez miliardera Petera Thiela. Od początku swej działalności firma współpracowała z CIA. Algorytmy Palantiru dotyczące predykcji czy inwigilacji znane są ze swej precyzji i skuteczności. Z kolei Anduril, założony przez Palmera Luckey’a, obecnie wyceniany na 14 mld dol., tworzy rozwiązania nie tylko dla Departamentu Obrony USA, ale także dla brytyjskiego i australijskiego ministerstwa obrony. Zestawy obejmują oprogramowanie dla dronów, okrętów podwodnych i rakiet oparte na AI. Rozwiązania znalazły już zastosowanie w boju na froncie ukraińskim czy przy unieszkodliwianiu pozycji rebeliantów Huti, ostrzeliwujących tankowce w Zatoce Perskiej.

Problemem, który wydaje się kluczowy przy nowych inwestycjach, jest bardzo wysokie zużycie energii przez systemy bazujące na AI. Dlatego nowe

for. AdobeStock/d

inwestycje w centra danych lokalizowane są blisko źródeł zielonej energii. W ekologicznym podejściu przoduje hub dla wielu rozwiązań AI, bazujących na otwartym kodzie źródłowym – Hugging Face, który udostępnił aplikację wiążącą aktywność koderów z emisjami śladu węglowego. Za czołową postać w badaniach nad sztuczną inteligencją magazyn „Time” uznał Sundara Pichaia, dyrektora firm Google i Alphabet. Amerykański potentat dostarczający na rynek zaawansowaną wyszukiwarkę przynosi setki miliardów rocznego przychodu. Teraz Google pracuje nad swoim rozwiązaniem AI – Gemini – i chce zdominować także ten sektor działalności.

Mój przyjaciel ChatGPT

Obecnie najpopularniejszą aplikacją, która ma masowe zastosowanie, jest ChatGPT autorstwa firmy OpenAI kierowanej przez Sama Altmana. Firma przechodziła pewne perturbacje, ale ostatecznie Altman zachował przywództwo, korporacja utrzymuje swą przewagę na rynku AI. Teraz, gdy w USA trwa debata o dostępności mikroprocesorów, ważną postacią jest także Jensen Huang, dyrektor generalny Nvidii, przedsiębiorstwa dostarczającego zaawansowane karty graficzne. Firma projektuje także chipy wykorzystywane w rozwoju Gen AI.

Nad swoimi rozwiązaniami pracują także inni liderzy, np. Meta. Firma rozwija techno-

logię Llama. Z kolei za jedną z najbardziej innowacyjnych firm jest uznawany Anthropic. Tworzy on jeden z najnowocześniejszych i najbezpieczniejszych modeli sieci neuronowych. Rok temu do zespołu dołączył Jan Leike z OpenAI, niezwykle zdolny naukowiec, przez co prace nad superinteligencją przyspieszyły. Ceniony jest także sprzętowy projekt Groq. Firma produkuje mikrochip nowej generacji, które w wielu przypadkach wydają się szybsze od tradycyjnych, np. AMD.

Rynek nie byłby jednak tym, czym jest, gdyby nie firmy, które znajdują dla AI zastosowania. Perplexity AI tworzy popularne artykuły na podstawie treści z innych stron, przekierowując przychody z reklam. Firma często jest więc oskarżana o plagiatowanie. Waymo to pionier taksówek bez kierowcy. Popularne szczególnie w San Francisco i Phoenix autonomiczne samochody są tańsze i bezpieczniejsze od tradycyjnych, bowiem przytłaczająca większość wypadków powodowana jest przez ludzki błąd. Dotychczas autonomiczne taksówki spowodowały 150 kolizji, w większości niegroźnych stłuczek, a w jedynie trzech przypadkach pasażerowie odnieśli obrażenia.

Wiele firm rozwija innowacyjne rozwiązania w medycynie. Via.AI pracuje nad systemami wczesnego wykrywania i reakcji na udar mózgu. System został wdrożony już

w 1600 szpitalach. Z kolei Insitro pracuje nad analizami mającymi identyfikować przyczyny rozwijania się takich schorzeń, jak nowotwory, choroby wątroby czy różne formy stwardnienia rozsianego i zanikowego. Interesująco wyglądają też osiągnięcia AEYE Health, który przyspiesza diagnozę zanikania wzroku w wyniku cukrzycy, schorzenia, które dotyka 0,5 mld ludzi na całym świecie.

Europa może pozazdrościć

Wydarzeniem ostatnich tygodni jest zebranie miliarda dolarów na start-up Safe Superintelligence przez Ilję Sutskvera, byłą gwiazdę OpenAI. Świadomy niebezpieczeństw i ograniczeń innowator zapowiedział, że jego model będzie bezpieczny dla ludzkości i samoograniczający się. Ma to niebagatelne znaczenie w epoce, gdy AI zgodnie z przewidywaniami Raya Kurzweila pokonuje kolejne kamienie milowe, a za kilka lat popularne algorytmy mogą przegonić osiągnięcia ludzkiego umysłu, oczywiście w dziedzinach obliczeniowych, czyli tam, gdzie nie ma empatii, emocji czy uczuć.

Europejczycy przegrywają w wyścigu o dominację na rynku sztucznej inteligencji.

Powodem są jak zwykle unijne regulacje, które zamiast wspierać innowatorów, znacznie ograniczają rozwój. AI ACT okazał się dla przedsiębiorców jednym wielkim rozczarowaniem, krępującym

im ręce. Pewnym pocieszeniem jest fakt, że rozporządzenie wejdzie w życie dopiero za dwa lata, gdy postęp technologiczny może już znacznie wyprzedzić myślenie biurokratów. Z poziomu globalnego nad AI czuwa Amandeep Singh Gill, który jest wysłannikiem sekretarza generalnego ONZ ds. technologii. ONZ utworzyła 39-osobowy zespół doradczy, aby koordynować rozwój technologii.

Z kolei przed nie lada wyzwaniem stoją Chińczycy. Administracja Cyberprzestrzeni Chin musi narzucić AI swoją cenzurę zgodnie z linią Partii Komunistycznej. Partia do tej pory dopuściła do użytku 40 modeli. Pionierem w tej dziedzinie jest Andrew Yao, laureat Nagrody Turinga i ojciec chrzestny wielu chińskich start-upów, cieszący się zaufaniem samego Xi Jinpinga.

Miliardy dolarów na swoje rozwiązania wydaje też rząd Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Najbardziej zaawansowane to Falcon, ale w przygotowaniu są też kolejne. Czterdziestomiliardowy fundusz na ten cel zarezerwowali Saudowie. Upřednio stworzyli oni państwową agendę z budżetem 100 mld dol., która inwestuje w produkcję półprzewodników.

Za jeden z najbardziej obiecujących projektów na Starym Kontynencie uznaje się natomiast francuski projekt Mistral AI. Jego udziałowcem jest Microsoft, a inicjatorem Arthur Mensch, który pracował wcześniej w Google DeepMind. Na rynku innowatorów mamy także polski akcent, firmę ElevenLabs założoną przez Piotra Dąbkowskiego i Mateusza Stanisławskiego. Model generuje realistyczne syntezatory mowy z pisanego tekstu i mówi płynnie w 26 językach. To idealne narzędzie do dubbingu i przebojem zdobywa Stany Zjednoczone, gdzie firma przeniosła siedzibę.

Polacy znajdują się także w grupie wiodących naukowców pracujących w OpenAI. Wśród nich wyróżnia się pochodzący z Gdyni i studiujący na Harvardzie Jakub Pachocki, który kierował zespołem ds. badań. Oprócz Pachockiego w firmie na wysokich stanowiskach pracują także Szymon Sidor, Aleksander Mądry i Wojciech Zaremba.

2 OPINIE 3 TEMAT DNIA 4-6 POLSKA 7 OBRONA NARODOWA 8-9 ŚWIAT 10-11 GOSPODARKA 12-13 PUBLICYSTYKA 14 KULTURA 15 PROGRAM TV 16 SPORT

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

FILM \ Shailene Woodley zagra główną rolę w filmie o Janis Joplin. Aktorka, znana fanom serialu „Wielkie kłamstewka” czy dramatu „Ferrari”, będzie również producentką obrazu. Zdjęcia realizowane będą w Kalifornii i potrwać 30 dni. Budżet wynosi 10 mln dol. To będzie kolejna filmowa biografia gwiazdy muzyki. W ostatnich latach powstały m.in.: „Bohemian Rhapsody”, „Rocketman”, „Elvis”, „Bob Marley: One Love”.

NASZ PATRONAT \ „Nie złamie wolnych żadna klęska!” – hasłem tegorocznego Przystanku Niepodległość

Na ziemi kłódzkiej o Bogu, honorze i ojczyźnie

Dziewiąta edycja Przystanku Niepodległość odbędzie się w Lewinie Kłodzkim od 13 do 15 września. W programie przewidziano prelekcje, debaty i wydarzenia artystyczne. – Co roku spotykamy się w gronie polskich patriotów, by dyskutować i spierać się o polskie sprawy. Zawsze są z nami wybitni profesorowie, redaktorzy, komentatorzy życia społeczno-politycznego oraz politycy – wskazują organizatorzy. „Codzienna” objęła inicjatywę patronatem medialnym.

IX Przystanek NIEPODLEGŁOŚĆ

13-15 września 2024
Lewin Kłodzki

przystanekniepodleglosc.pl

Anna Krajewska

Przystanek Niepodległość to trzydniowe, ogólnopolskie, cykliczne wydarzenia patriotyczno-kulturalne organizowane od ośmiu lat na ziemi kłódzkiej. Głównym punktem programu są debaty panelowe, a wydarzeniu towarzyszą koncerty, patriotyczne śpiewanie, Nocne Kino Filmów Patriotycznych, statyczny pokaz broni, księgarnia patriotyczna. Pomyślowawczy spotkanie Krystyna Śliwińska każdego roku zwraca uwagę na inny temat, jednak kolejne edycje mają zawsze wspólny mianownik – naszą ojczyznę i nas jako naród i jednostki. Tym razem

Przystankowi przyświecać będzie hasło „Nie złamie wolnych żadna klęska!”. – Wiąże się ono z ważnymi rocznicami historycznymi, jakimi są 80. rocznica Powstania Warszawskiego, 100-lecie emisji polskiego złotego. Chcemy też przypomnieć zasługi dla narodu polskiego takich herosów Kościoła, jak: bł. kard. Stefan Wyszyński, bł. ks. Jerzy Popiełuszko, abp Antoni Baraniak, ks. Franciszek Blachnicki – podkreśla Krystyna Śliwińska.

Przez trzy dni uczestnicy Przystanku będą analizować sytuację społeczno-polityczną w Polsce, dyskutować o naszej przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. W piątek odbędzie się panel „IPN wal-

ka o pamięć i prawdę historyczną” z udziałem dr. Karola Nawrockiego, Romualda Rzeszutka i Marty Morawieckiej prowadzony przez Tadeusza Płużańskiego. Po nim zaplanowano wykład prof. Tomasza Panfil „Wyklęci ponownie wyklęci?”. W ramach kina nocnego uczestnicy obejrzą film „Kryptonim »Klasztor« – Dopaść Pileckiego”.

W sobotę odbędzie się pięć paneli. Wśród tematów są: „Wpływ reformy walutowej Władysława Grabskiego na kształtowanie się polskiej niepodległości”, „Bezpieczeństwo gospodarczo-energetyczne Polski” (gościem będzie europoseł Daniel Obajtek), „Polski złoty – gwarantem naszej wolności i suwerenności”

oraz „Powstanie Warszawskie – 80. rocznica...” (udział wezmą: prof. Tomasz Panfil, Lech Makowiecki, Maryla Ścibor Marchocka, Wojciech Korcuć). Tego dnia uczestnicy będą mogli śpiewać niezakazane piosenki razem z Chórem Wataha pod Białą-Czerwoną i wziąć udział w promocjach książki Wojciecha Popkiewicza „Pianista bez palców” oraz tomiku wierszy Lecha Makowieckiego. O godz. 20 „Przebieg polityczny tygodnia” poprowadzi Adrian Stankowski, a jego gośćmi będą europoseł Michał Dworczyk i poseł na Sejm RP Krzysztof Tuđuj.

W niedzielę Adrian Stankowski poprowadzi studio prasowe o godz. 10.05, a później także panel „Jaka i czy-

ja będzie Polska w kontekście wdrażanych zmian w gospodarce, edukacji?” (z udziałem m.in. Pawła Piekarczyka). W międzyczasie odbędzie się też dyskusja „Jeżeli przyjdą zniszczyć ten naród – to zaczną od Kościoła” prowadzona przez ks. Jarosława Wąsowicza. Spotkanie zakończy się panelem pn. „Obraz współczesności w oczach młodego pokolenia. Jaka perspektywa przyszłości? Znaczenie edukacji ekonomicznej”.

Na wszystkie wykłady, panele dyskusyjne i koncerty wstęp jest wolny. Niektóre wydarzenia będą transmitowane na stronie www.przystanekniepodleglosc.pl. Uczestnikom będzie towarzyszyć także Telewizja Republika.

MUZYKA \ Największą gwiazdą tegorocznej Rawy Blues będzie występ formacji Blood Brothers, którą tworzą Mike Zito oraz Albert Castiglia. 42. edycja festiwalu odbędzie się 5 października 2024 r. w katowickim Spodku.

Mike Zito to artysta, którego bywalcy Rawy Blues mieli okazję już poznać. Od lat jest w trasie, w najróżniejszych konfiguracjach, a to z formacją złożoną z gwiazd Royal Southern Brotherhood, a to z zespołem The Wheel. Nagrał łącznie blisko 30 albumów. „Nazwisko Zito znaleźć można nawet na reklamowanej przez artystę... kawie! Dla wielu gitarzystów jest wzorem, wielu też go uwielbia i garną się do niego (w internecie można zobaczyć nagrane przez Mike’a Zito lekcje). Ale istotny jest też jego charakterystyczny zachrypnięty głos, bo artysta zawsze podkreśla, że najważniejsze nie są dla niego instrumentalne popisy, ale udane piosenki. Jest wszak znakomitym kompozytorem i producentem” – podkreślają organizatorzy Ra-

Dostali nominację do nagrody za najlepszy album koncertowy. Zagrają na żywo w Katowicach

| fot. Norma Touchette/d

wy. Zito to jeden z wielkich artystów, który choć jest w stanie zagrać 250 koncertów w roku, zawsze powie, że rodzina jest dla niego najważniejsza. Jednocześnie jest laureatem wielu prestiżowych nagród. Teraz ma szansę na trzy kolejne, m.in. na statuetkę od Blues Blast Magazine w kategorii Live Blues Album za „Blood Brothers: Live in Canada”. Jak na żywo gra z Albertem Castiglią? O tym warto się przekonać, przyjeżdżając na Rawę do Katowic.

Ale jest jeszcze coś, na co zwracają uwagę organizatorzy. „Zito przeszedł drogę, która dla wielu może być prawdziwym pokrzepieniem, od alkoholika i ćpuna mieszkającego na ulicy, po kochającego męża i ojca swojej gromadki dzieci, no i fenomenalnego, odnoszącego gigantyczne sukcesy muzyka, którego wypełnia twórcza radość i rozpira pozytywna ener-

gia. Nie wstydzi się przyznać, że wciąż jest w trakcie leczenia, a zdarza mu się uczestniczyć w spotkaniach AA w różnych krajach, które odwiedza. Prowadzi też blog (»Bluesman w trakcie leczenia«). Ta postawa uwiarygodnia go i jako człowieka, i jako muzyka kochającego i grającego bluesa” – wskazuje Jacek Kurek z portalu Rawablues.com. Zaś o Albercie Castiglii pisze, że „dysponuje on znakomitą i do tego oryginalnym głosem, który szczególnie przenikliwie wybrzmiewa na koncertach”. Ponadto jest fenomenalnym gitarzystą.

W katowickim Spodku będzie można usłyszeć kompozycje duetu z płyty „Blood Brothers” wyprodukowanej przez Joego Bonamassę i Josha Smitha. Krążek zdobył nagrodę Blues Music Award za album bluesowo-rockowy roku. – Mike i Albert mają wyjątkową chemię, gdy się podłączają i grają, dostępną niewielu. Kończą nawzajem swoje zdania muzycznie – zachwycia się gitarzysta Joe Bonamassa. Bilety na festiwal do nabycia wyłącznie w sieci Ticketmaster.

.....
(AnKraj. mat. pras.)

fot. mat. pras./d

DZIŚ WARTO OBEJRZEĆ

12.45 | TV Republika

PUBLICYSTYKA

„PIACHEM W TRYBY” \ Program ma formułę satyrycznego podsumowania wydarzeń. Spotykają się w nim z widzami ulubieni publicyści Telewizji Republika oraz zaproszeni goście.

PROGRAM TV

gpcodziennie.pl

www.niezalezna.pl

CZWARTEK 12 WRZEŚNIA 2024

15

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

GAZETA POLSKA
TWOJA STREFA WOLNEGO SŁOWA
Tygodnik **Gazeta Polska**
w każdą środę
PRENUMERUJ
www.prenumerata.swsmidia.pl

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

OGÓLNOPOLSKI DZIENNIK!
Czytaj codziennie najnowsze wiadomości z Polski i ze świata.
Z nami będziesz na bieżąco!
Więcej na www.gpcodziennie.pl

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

	TVP 1	TVP 2	POLSAT	REPUBLIKA	PULS	TRWAM
RANO	08:00 Akacja 38 (425) - serial	07:55 Pytanie na śniadanie	06:00 Nowy dzień z Polsat News	06:00 Agro Info	07:00 Nash Bridges (74) - serial	08:00 Informacje dnia
	08:45 Ranczo (45) - serial	11:15 Pseudonim Rachela - film dokumentalny, Polska 2024	08:30 Malanowski i partnerzy (262) - serial	06:05 Republika wstajemy!	08:00 Kobra - oddział specjalny (9) - serial	08:15 Podróż apostolska papieża Franciszka do Singapuru
	09:50 Komisarz Alex (100) - serial	11:50 Dobry tytuł - mag. kult.	09:00 Malanowski i partnerzy (263) - serial	06:20 Przyjaciele Republiki	09:00 Unforgettable (8) - serial	09:00 Na zdrowie
	10:45 Ojciec Mateusz (86) - serial	12:30 Koło fortuny - teleturniej	09:30 Sekrety rodziny (223) - serial	06:33 Tradycyjne smaki	09:00 Unforgettable (8) - serial	09:20 Opowieści Starego Testamentu
	11:35 Korona królów. Jagiellonowie (199) - serial	13:15 Miłość i nadzieja (29) - serial	10:30 Dlaczego ja? (910) - serial	06:40 Republika wstajemy!	10:00 Zaklinaczka duchów (24) - serial	09:45 Sursum Corda - W Górę Serca!
	12:10 Agrobiznes	14:05 Va banque - teleturniej	11:30 Gliniarze (694) - serial	06:50 Przyjaciele Republiki	11:00 Nie igraj z aniołem (18) - serial	10:00 Informacje dnia
	12:30 Agropogoda	14:35 Na sygnale (594) - serial	12:30 Gliniarze (695) - serial	07:00 Republika wstajemy!	12:00 Nie igraj z aniołem (19) - serial	10:15 Przyroda i ludzie
	12:35 To się oplaca	15:05 La Promesa - pałac tajemnic (21) - serial	13:30 Trudne sprawy (1200) - serial	07:15 Przyjaciele Republiki	13:00 Zaklinaczka duchów (25) - serial	10:45 Myśląc Ojczyzna
	12:50 Natura w Jedyńce		14:35 Dlaczego ja? (1346) - serial	07:30 #Michał Rachoń	14:00 Unforgettable (9) - serial	11:05 Tyle krzywdy - dok.
	14:00 Wichrowe wzgórce (5) - serial			Jedziemy		11:15 Podróż apostolska papieża Franciszka do Singapuru
PO POŁUDNIU	14:55 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	16:00 Koło fortuny - teleturniej	15:50 Wydarzenia	12:30 Republika dzień, Serwis	15:00 Lombard. Życie pod zastaw (486) - serial	13:10 Wykłady z Konferencji „Kryzys praworządności i wymiar sprawiedliwości - co dalej?”
	15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	16:35 Familiada - teleturniej	16:15 Pogoda	14:07 Tradycyjne smaki	16:00 Kurierzy 2 (48) - serial	13:30 Msza święta z Jasnej Góry
	16:05 Dziedzictwo (344) - serial	17:20 Miłość i nadzieja (30) - serial	16:20 Interwencja	14:10 1410 Bitwa polityczna	17:00 Kurierzy 2 (49) - serial	14:30 Ojcostwo polecam
	17:00 Teleexpress	18:15 Va banque - teleturniej	16:30 Na ratunek 112 (941) - serial	15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	18:00 Lombard. Życie pod zastaw (786) - serial	15:00 Po stronie prawdy
	17:15 Pogoda	18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej	17:00 Gliniarze (966) - serial	15:15 Republika dzień	19:00 Lombard. Życie pod zastaw (787) - serial	15:50 Ma się rozumieć
	17:55 Klan (4366) - serial	19:30 Barwy szczęścia (3027) - serial	18:00 Pierwsza miłość (3850) - serial	16:00 Republika dzień - Serwis	20:00 Ślub doskonały - komedia romantyczna, Polska 2023.	16:00 Informacje dnia
	18:25 Reporterzy - magazyn reporterów	20:05 Barwy szczęścia (3028) - serial	18:50 Wydarzenia	16:15 Republika dzień	Panna młoda jest w ciąży, a jej zaborcza mamusia nie chce słyszeć o prawdziwym ojcu dziecka. Pan młody w zasadzie nie zna swojej przyszłej żony, a do ożenku został zmuszony wymownym szantażem przez przyszlą teściową. Gdy nastaje dzień ślubu, rusza prawdziwa lawina zdarzeń.	16:10 Z wędką nad wodę
	18:45 Akacja 38 (452) - serial	20:50 Tak to leciało! - teleturniej	19:20 Gość „Wydarzeń”	16:55 Express Republiki		16:35 Sól ziemi
	19:30 19.30		19:25 Sport	17:10 Express Republiki+		17:05 Akademia pro-life
	19:55 Pytanie dnia		19:30 Pogoda	17:30 Miłosz Kleczek zaprasza		17:30 Odpowiedzialni za Kościół
WIECZOREM	20:10 Sport	21:50 Krucjata 2. Znak bliźniąt (1) - serial	20:10 Nasz nowy dom - reality show	18:55 Sport w Republice		18:00 Anioł Pański
	20:15 Pogoda	22:40 Informacje kulturalne	21:15 Przyjaciółki (279) - serial	18:58 Prognoza pogody		18:05 Informacje dnia
	20:30 Korona królów. Jagiellonowie (200) - serial	23:00 Hala odlotów - talk-show	22:20 Ojcostwo - komedia-dramat, USA 2021. Żona Matta umiera krótko po urodzeniu dziecka. Od tego momentu to na jego barkach spoczywają wszystkie trudy opieki i wychowania.	19:00 Dzisiaj - serwis informacyjny		18:15 Rozmowy niedokończone
	21:05 Ojciec Mateusz (401) - serial	23:50 21 mostów - film kryminalny, Chiny/USA 2019, reż. Brian Kirk	00:55 Małe kobiety - melodramat, USA 2019	19:45 Gość Dzisiaj		19:30 Przyjaciele i bohaterowie
	22:05 Sprawa dla reportera	01:40 La Gomera - komedia kryminalna, Szwajcaria/Francja/Rumunia/Niemcy/Szwecja 2019	03:45 Nasz nowy dom - reality show	20:20 W punkt		20:00 Informacje dnia
	23:05 Królowa: Władczyni i Matka - film dokumentalny, Wielka Brytania 2022			21:45 Piachem w tryby		20:20 Różaniec
	00:05 Profilerka (1) - serial			22:20 Mówi się...		20:50 Myśląc historia
	01:05 Na noże - komedia krym., USA 2019			22:55 Codziennie *****burza		21:00 Apel Jasnogórski
				23:10 Republika wieczór	22:05 Dzielnica strachu (37) - serial	21:20 Informacje dnia
				23:50 Sport w Republice	23:05 Dzielnica strachu (38) - serial	21:40 Polski punkt widzenia
			23:55 Ekonomia raport flash	00:05 Dzielnica strachu (39) - serial	22:00 Głos serca	
			00:00 Express Republiki		22:45 Jasna Góra. Sanktuarium Narodu	
			00:15 Express Republiki+		00:00 Słowo życia	
			00:35 Poland Daily			
			01:00 #Rock Rachoń			

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

Sławomir Cenckiewicz
Michał Rachoń

2900da

PRZED-SPRZEDAŻ

RZĄD I SŁUŻBY TUSKA W OBJĘCIACH PUTINA

Zamów zanim Tusk zakaże tej książki!

BESTSELLER

Ponad 750 stron!

JAK
ZAMÓWIĆ

Wejdź na sklep.GazetaPolska.pl
bądź zadzwoń pod numer **722 111 655**

*Książki zamówione w przedsprzedaży z drugiego nakładu
będą wysyłane od 5 października 2024 r.
Dane do przelewu lub wpłaty na pocztę: Niezależne Wydawnictwo Polskie sp. z o. o.,
ul. Filtrowa 63/43, 02-056 Warszawa. Konto **61 1240 6003 1111 0010 7516 5807**
*W tytule przelewu prosimy wpisać: imię i nazwisko oraz adres wysyłki.

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmidia.pl

KLEMENS MURANKA ZAKOŃCZYŁ KARIERĘ

SKOKI NARCIARSKIE \ „Po 23 latach podjąłem decyzję, że zakończę swoją przygodę ze skokami narciarskimi” – napisał na Instagramie 30-lletni zawodnik. Największe sukcesy odnosił w rywalizacji w drużynie, z którą wywalczył brązowy medal mistrzostw świata w Falun w 2015 r.

16

CZWARTEK 12 WRZEŚNIA 2024

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

MUNDIAL 2026 \ Porażki Argentyny i Brazylii w eliminacjach mistrzostw świata

Zespół niestabilny emocjonalnie

Niepokonana Kolumbia wygrała z prowadzącą w tabeli Argentyną 2:1, a Paragwaj po raz pierwszy od 16 lat zwyciężył Brazylię 1:0 w najciekawszych meczach 8. kolejki eliminacji piłkarskich mistrzostw świata 2026 w strefie południowoamerykańskiej. Jeśli Brazylia nie poprawi swojej gry, to może zabraknąć jej w finałach mistrzostw świata!

Artur Szczepanik

W Asunción prawie 45 tys. widzów obserwowało wygraną Paragwaju z Brazylią. Jedyne goła uzyskał w 20. minucie Diego Gómez, po którego strzale z krawędzi pola karnego piłka odbiła się od słupka i wpadła do bramki Alissona. Canarinhos ponieśli pierwszą porażkę pod wodzą Dorivala Júniora, który prowadzi kadre od stycznia.

– Gospodarze od początku postawili na defensywę, a po zdobyciu gola nie myśleli już o niczym innym. Ta bramka „zabiła” mecz – przyznał pomocnik gości Lucas Moura, a obrońca Marquinhos dodał: – Brakuje nam charakterystycznej dla Brazylii pewności siebie. Próbowaliśmy znaleźć najlepszy sposób gry, taktykę, ciągle się coś zmienia.

Brazylijska ekipa nie miała w ostatnich miesiącach udanej passy. Jesienią 2023 r. poniosła trzy porażki z rzędu w eliminacjach MŚ, natomiast w Copa America na przełomie czerwca i lipca

Vinicius Júnior był jednym z piłkarzy, którzy w meczu z Paragwajem zawiedli najmocniej | fot. Rodolfo Buhner/Reuters/Forum

odpadła w ćwierćfinale po karnych z Urugwajem.

Trener Dorival Júnior nie zapomni swojej pierwszej porażki na stanowisku trenera brazylijskiej drużyny. Stwierdził, że pierwsze 45 minut spotkania było najgorsze w wykonaniu Brazylii, odkąd objął drużynę narodową. – Oczekiwaliśmy, że wygra-

my to spotkanie, że będziemy grać swoją piłkę. Taki stan utrzymywał się do momentu straty gola. Po bramce zrezygnowaliśmy z gry. To był najgorszy moment w okresie, w którym jestem selekcjonerem – powiedział trener na krótkiej konferencji prasowej.

– Niestabilność emocjonalna charakteryzowała za-

wodników biorących udział w meczu. Starają się zaprezentować jak najlepiej, ale wychodzi im zupełnie coś innego – skwitował trener, podając jako przykład żółtą kartkę otrzymaną przez Viniciusa Júniora pod koniec meczu.

Brazylia kolejny mecz eliminacyjny zagra 10 paź-

dziernika przeciwko Chile w Santiago. Trzy dni później jej przeciwnikiem będzie Peru. Strata punktów z najsłabszymi zespołami eliminacji będzie dla Brazylii katastrofą.

Na stadionie Metropolitano w kolumbijskiej Barranquilli gospodarze zrewanżowali się Argentynie, grającej we wrześniowych spotkaniach eliminacyjnych bez kontuzjowanego Lionela Messiego, za finałową porażkę w niedawnym turnieju Copa America i wygrali 2:1. To pierwsze zwycięstwo Kolumbii nad tym rywalem od 2019 r.

W innych wtorkowych meczach Chile przegrało z Boliwią 1:2, Ekwador pokonał Peru 1:0, a Wenezuela zremisowała z Urugwajem 0:0.

W tabeli nadal prowadzi Argentyna, która ma 18 pkt, przed Kolumbią (16 pkt). Urugwaj zajmuje trzecie miejsce z 15 pkt, a za nim plasuje się z 11 pkt Ekwador, który trzy punkty stracił w efekcie kary za fałszowanie dokumentacji dotyczącej jednego z piłkarzy. Brazylija ma 10 pkt i jest piątą razem z Wenezuelą, a tylko jeden mniej ma ósma w klasyfikacji Boliwia. Kolejne Chile też ma jeszcze szansę na awans.

Bezpośrednią kwalifikację do mundialu w USA, Kanadzie i Meksyku wywalczy z Ameryki Południowej sześć najlepszych w eliminacjach zespołów, a siódmy zagra w interkontynentalnych barażach.

KRZYŻÓWKA

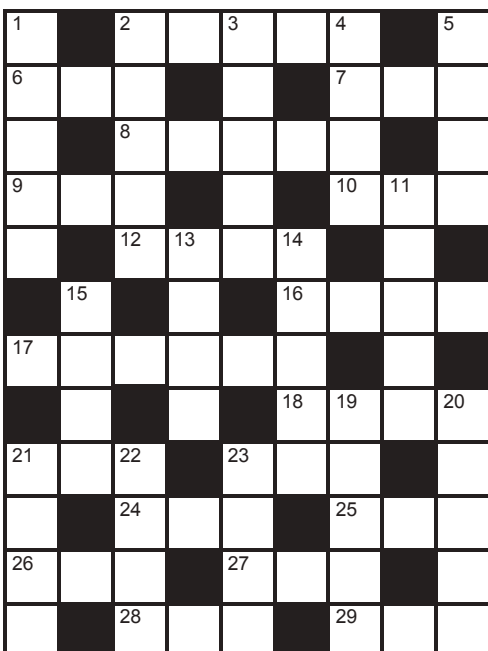
POZIOMO

- 2) trzoda lub tabun
- 6) lata koło nosa
- 7) tatarski lub chrzanowy
- 8) potężny deszcz
- 9) dźwięk lub barwa
- 10) suchy w stoczni
- 12) inwazja, napad
- 16) stolica nad Tybrem
- 17) rodzaj garbnika
- 18) kanapka na ciepło
- 21) była dziewczyna
- 23) mleczny lub nocny
- 24) dzieli się na okresy
- 25) talent lub prezent
- 26) miara gruntu
- 27) zbudował arkę
- 28) głęboka patelnia
- 29) religijny obrządek

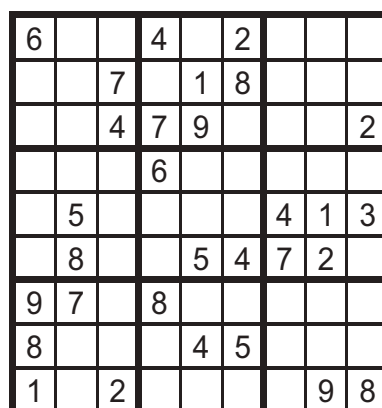
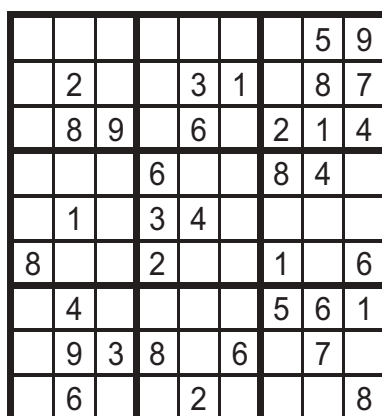
PIONOWO

- 1) mocne wino portugalskie
- 2) fińska łaźnia
- 3) scena w cyrku
- 4) na dnie szklanki
- 5) pije mleko
- 11) odmiana agatu
- 13) sztuczka, chwyt
- 14) szkocki wzór

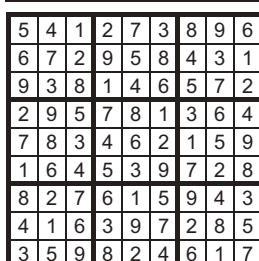
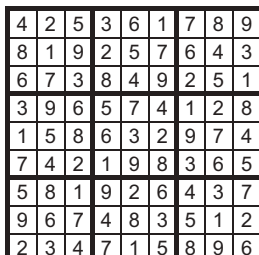
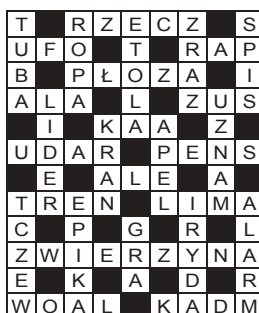
- 15) spacerowy las
- 19) na piersi bohatera
- 20) karty do wróżenia
- 21) część wyścigu
- 22) tenisowa zagrywka
- 23) udziela kredytów

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

e-mail:
redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrowa 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępca red. nacz.: Katarzyna Gójska
Wydawca numeru: Piotr Lisiewicz
Sekretarz redakcji: Małgorzata Ablewska
Polska: Piotr Lisiewicz (kier.)
Świat: Konrad Wysocki (kier.)
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)
Gospodarka: Paweł Woźniak (kier.)
Kultura: Sylwia Krasnodębska (kier.),
Anna Krajewska (z-ca)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolifski (kier.),
Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Rączkarkow,
Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek
Wydawca: Forum SA; **Zarząd:** Beata Drózd
Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Baza foto: fotoreporterzy@gazetapolska.pl
Reklama, promocja, ogłoszenia:
reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74,
kom. 505 942 582
Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483, 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Druk: Seregni Printing Group: Warszawa
Prenumerata: www.prenumerata.swsmmedia.pl
Kontakt: prenumerata@swsmmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.
Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3017
(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)
IBAN-PL
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.